USNESENÍ

Okresní soud v Pardubicích rozhodl samosoudkyní Mgr. Leonou Poplerovou ve věci

žalobců: **a)XXX**, narozená XXX

b)XXX, narozený XXX

oba bytem XXX
oba zastoupeni advokátem JUDr. Rostislavem Puklem
sídlem Karlova 252, 698 01 Veselí nad Moravou

proti

žalované: **Bona Fit, a.s.**, IČO 03305163
sídlem Bělobranské nám. 5, 530 02 Pardubice,
zastoupené advokátem Mgr.. Radkem Matoulkem
sídlem Velké nám. 147, 500 03 Hradec Králové

o zaplacení 106 844,99 Kč s příslušenstvím

takto:

I. Řízení se zastavuje.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

III. Žalobkyni se vrací prostřednictvím Okresního soudu v Pardubicích soudní poplatek ve výši 3 419 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobci se proti žalované domáhali vydání bezdůvodného obohacení ve výši 106 844,99 Kč. Tvrdili, že z titulu smlouvy o úvěru č. XXX, kdy jim bylo poskytnuto 603 117,19 Kč, uhradili žalované částku 709 962,18 Kč. Uzavřenou smlouvu žalobci považují za absolutně neplatnou z důvodu, že nebylo provedeno ze strany žalované dostatečně posouzení úvěruschopnosti žalobců a domáhají se tak vrácení částky, která poskytnutou částku převyšuje.

2. Ještě před jednáním ve věci samé vzali žalobci podáním doručeným podepsanému soudu dne 9. 1. 2024 svůj návrh v celém rozsahu zpět, neboť účastníci uzavřeli dohodu o narovnání.

3. Soud postupoval podle § 96 o.s.ř. a řízení zastavil, aniž by vyžadoval souhlas žalované, neboť k zastavení řízení došlo ještě před zahájením řízení ve věci samé (výrok I.).

4. Výrok o nákladech soudního řízení je odůvodněn ust. § 146 odst. 1 písm. b/ o.s.ř. v souladu se samotnou dohodou o narovnání.

5. Podle § 10 odst. 7 zák. č. 549/91 Sb. se vrací zaplacený soudní poplatek snížený o 20%, nejméně o 1 000 Kč. Žalobkyně zaplatila soudní poplatek ve výši 4 274 Kč, proto soud rozhodl o vrácení soudního poplatku ve výši 3 419 Kč (výrok III.).

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Šimáková.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení ke Krajskému soudu v Hradci Králové- pobočka v Pardubicích prostřednictvím podepsaného soudu, písemně, trojmo.

Pardubice 12. ledna 2024

Mgr. Leona Poplerová v.r.
soudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Petra Šimáková.

č.j. 15 C 138/2023 – 498

USNESENÍ

Okresní soud v Pardubicích rozhodl samosoudcem Mgr. Pavlem Turečkem ve věci

žalobkyně: **XXX**, narozená dne XXX
bytem XXX

proti
žalovanému: **Bona Fit, a.s.**, IČ 03305163
sídlem Bělobranské náměstí 5, 530 02 Pardubice
zastoupený Mgr. Radkem Matoulkem, advokátem
sídlem Velké náměstí 147, 500 03 Hradec Králové

o nařízení povinnosti provedení výmazu neplatného zástavního práva z katastru nemovitostí

takto:

I. Soud odmítá žalobu ze dne 12. 6. 2023 a doplněnou podáním ze dne 14. 7. 2023.

II. Žalobkyně je povinna do tří dnů od právní moci tohoto výroku usnesení nahradit žalovanému k rukám Mgr. Radka Matoulka, advokáta, jako zástupce žalovaného, náklady řízení v částce 18 494,50 Kč.

Odůvodnění:

1 Žalobkyně se žalobou podanou 12. 6. 2023 a doplněnou 14. 7. 2023 domáhá proti žalovanému uložení povinnosti provést výmaz absolutně neplatného zástavního práva z katastru nemovitostí a provést výmaz absolutně neplatného podzástavního práva z katastru nemovitostí

2 Soud následně rozsudkem ze dne 22. 5. 2024, č.j. 15 C 138/2023–314 zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala, aby bylo určeno, že nemají účinek zástavní právo smluvní, zákaz zatížení a zákaz zcizení váznoucí na spoluvlastnickém podílu 7/48 žalobkyně k pozemku označenému jako stavební parcela parc. č. St. XXX (jehož součástí je stavba č. p. XXX) a k pozemkům parc. č. XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, vše zapsáno v katastru nemovitostí pro Pardubický kraj, katastrální pracoviště XXX na LV č. XXX pro katastrální území XXX (výrok I.). Dále okresní soud zamítl žalobu, kterou se žalobkyně domáhala provedení výmazu zápisů z katastru nemovitostí na LV č. XXX pro katastrální území XXX, které nemají právní účinek, a to absolutně neplatného smluvního zástavního práva, zákazu zatížení a zákazu zcizení na spoluvlastnickém ideálním podílu nemovitostí žalobkyně, zapsaných v neoprávněný prospěch žalovaného (výrok II.). Žalobkyni bylo uloženo nahradit žalovanému náklady řízení ve výši 18 494,50 Kč k rukám jeho zástupce (výrok III.).

3 K odvolání žalobkyně byl rozsudek zrušen usnesením Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 25. 3. 2025, č.j. 18 Co 41/2025-424 s pokynem, že v dalším řízení okresní soud vyzve žalobkyni k odstranění vad žaloby, konkrétně k odstranění rozporu mezi vylíčením rozhodných skutečností o neplatnosti zástavní smlouvy a žalobním petitem na určení neúčinnosti a na plnění. Poučí žalobkyni, jak opravu nebo doplnění žaloby provést. Dále ji poučí, že v případě neodstranění vad bude žaloba odmítnuta. Poté okresní soud vyzve žalobkyni k odstranění vad jejího podání doručeného soudu 28. 1. 2024 s tím, aby uvedla, zda se s ohledem na postoupení pohledávky žalovaného s účinky vůči žalobkyni po zahájení řízení domáhá vydání usnesení o procesním nástupnictví (§ 107a o.s.ř.). Poučí žalobkyni, jak opravu nebo doplnění procesního návrhu provést. Dále ji poučí, že v případě neodstranění vad nebude k procesnímu

návrhu přihlíženo.

4 V návaznosti na závěry plynoucí z usnesení Krajského soudu v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích ze dne 25. 3. 2025, č.j. 18 Co 41/2025-424 vyzval soud žalobkyni usnesením č.j. 15 C 138/2023–497 z 11. 11. 2025 k odstranění rozporu mezi vylíčením rozhodných skutečností o neplatnosti zástavní smlouvy a žalobním petitem na určení neúčinnosti a na plnění, kdy ji poučil, že v žalobě je tvrzena neplatnost zástavní smlouvy s důsledkem, že zástavní právo nevzniklo a neexistuje a v rozporu s vylíčením rozhodujících skutečností žalobkyně formuluje petit žaloby tak, že má být určena neúčinnost zástavní smlouvy; určení neúčinnosti smlouvy musí být přitom vystavěno na odlišném skutku, kdy se věřitel jako žalobce domáhá neúčinnosti platné smlouvy, kterou jeho dlužník zcizil svůj majetek ve prospěch žalovaného a žalobní petit zní pak nikoliv na určení, ale na uložení povinnosti žalovanému provést výmaz absolutně neplatného zástavního práva z katastru nemovitostí.

5 K odstranění vad žaloby jí stanovil lhůtu 15 dnů. Poučil ji, že pokud ve výše stanovené lhůtě podání nedoplní a v řízení nebude možno pokračovat, bude návrh dle ustanovení § 43 odst. 2 občanského soudního řádu odmítnut.

6 Žalobkyni bylo usnesení doručeno 13. 11. 2025 do datové schránky. Ve stanovené lhůtě (a ani později) na ně nereagovala.

7 Soud žalobu dle § 43 odst. 2 občanského soudního řádu odmítl.

8 O nákladech řízení bylo rozhodnuto dle § 146 odst. 3 občanského soudního řádu. Účelně vynaložené náklady jsou u žalovaného představovány odměnou advokáta dle § 9 odst. 3 vyhlášky číslo 177/1996 Sb.) (dále jen „vyhláška“) v rozsahu 5 úkonů: převzetí a příprava právního zastoupení - § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky), písemné podání ve věci samé (vyjádření k žalobě) - § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky), účast na jednání soudu - § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky), písemné podání ve věci samé (závěrečný návrh) - § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky), účast na jednání soudu - § 11 odst. 1 písm. g) vyhlášky), paušální náhradou hotových výdajů advokáta dle § 13 vyhlášky za výše specifikované úkony, tj. 5x po 300 Kč, tedy 1 500 Kč. Dále jsou náklady představovány cestovným 884,70 Kč (trasa Hradec Králové-Pardubice a zpět dne 10. 4. 2024 a 22. 5. 2024, délka trasy 2 x 50 kilometrů, průměrná spotřeba automobilu 8,5 l/100 km doložena technickým průkazem vozu, cena pohonných hmot dle vyhlášky 186/2023 Sb.) a náhradou za čas strávený na cestě k jednání soudu dle § 14 vyhlášky v rozsahu 4 půlhodin po 100 Kč (2 půlhodiny pro každou jízdu). Dle § 137 odst. 3 písm. a) občanského soudního řádu pak náleží k výše uvedeným částkám suma představovaná daní z přidané hodnoty z odměny advokáta a náhrad, tj. 3 125,79 Kč. Náhradu nákladů řízení je žalobkyně povinna zaplatit k rukám zástupce žalovaného (platební místo dle § 149 odst. 1 občanského soudního řádu).

Poučení:

Odvolání proti usnesení lze podat do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení u soudu, proti jehož rozhodnutí směřuje (tj. u Okresního soudu v Pardubicích), a to písemně ve dvojím vyhotovení (pakliže není odvolání podáno prostřednictvím systému datových schránek či se zaručeným elektronickým podpisem).

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný žádat o výkon rozhodnutí.

Pardubice 11. prosince 2025

Mgr. Pavel Tureček v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Eva Melichárková.

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Víta Pejška a soudců Mgr. Miloše Zdražila a JUDr. Aleny Pokorné ve věci

žalobkyně: **XXX**, narozená XXX
bytem XXX

proti
žalovanému: **Bona Fit, a.s.,** IČ 03305163
sídlem Pardubice, Bělobranské nám. 5
zastoupený advokátem Mgr. Radkem Matoulkem
sídlem Hradec Králové, Velké náměstí 147

o nařízení povinnosti provedení výmazu neplatného zástavního práva z katastru nemovitostí,
k odvolání žalobkyně proti usnesení Okresního soudu v Pardubicích ze dne 11.12.2025, č.j. 15 C 138/2023-498,

takto:

I. Usnesení okresního soudu se potvrzuje.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Odůvodnění:

1. Okresní soud shora označeným usnesením odmítl žalobu ze dne 12.6.2023 doplněnou podáním ze dne 14.7.2023 (výrok I.) a uložil žalobkyni nahradit žalovanému náklady řízení ve výši 18 494,50 Kč k rukám jeho zástupce (výrok II.).

2. Z odůvodnění usnesení okresního soudu vyplývá, že žalobkyně doručila dne 12.6.2023 soudu žalobu, kterou se domáhala, aby bylo určeno, že nemají účinek zástavní právo smluvní, zákaz zatížení a zákaz zcizení váznoucí na spoluvlastnickém podílu 7/48 žalobkyně k pozemku označenému jako stavební parcela parc č. st. XXX (jehož součástí je stavba č.p. XXX) a k pozemkům parc. č. XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, XXX, vše zapsáno v katastru nemovitostí pro Pardubický kraj, katastrální pracoviště XXX na LV č. XXX pro katastrální území XXX. Dále se žalobkyně domáhala provedení výmazu zápisů z katastru nemovitostí na LV č. XXX pro katastrální území XXX, které nemají právní účinek, a to absolutně neplatného smluvního zástavního práva, zákazu zatížení a zákazu zcizení na spoluvlastnickém ideálním podílu nemovitostí žalobkyně, zapsaných v neoprávněný prospěch žalovaného. Doplněním žaloby doručeným 14.7.2023 se žalobkyně domáhala proti žalovanému uložení povinnosti provést výmaz absolutně neplatného zástavního práva z katastru nemovitostí a provést výmaz absolutně neplatného podzástavního práva z katastru nemovitostí.

1. Rozsudek okresního soudu ze dne 22.5.2024, č.j. 15 C 138/2023-314, kterým byla žaloba zamítnuta, byl zrušen odvolacím soudem s tím, že věcnému přezkumu rozsudku okresního soudu brání již ta skutečnost, že v řízení nedošlo k odstranění vad žaloby (§ 42 odst. 4 a § 79 odst. 1 o.s.ř.) postupem podle § 43 odst. 1 o.s.ř. Okresní soud usnesením ze dne 22.6.2023, č.j. 15 Nc 3401/2023-7, vyzval žalobkyni obecně k odstranění vad „blanketní“ žaloby, ale i po doplnění podáním doručeným dne 14.7.2023 vykazuje žaloba vady, k jejichž odstranění nebyla žalobkyně vyzvána, ani nebyla poučena, jak opravu nebo doplnění provést. Tyto vady přitom brání projednání věci. Podle obsahu žaloby je tvrzena neplatnost zástavní smlouvy

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Diana Rázl Hofmanová.

s důsledkem, že zástavní právo nevzniklo a neexistuje. V rozporu s vylíčením rozhodujících skutečností však žalobkyně formulovala petit žaloby převzatý následně do rozsudku okresního soudu tak, že má být určena neúčinnost zástavní smlouvy. Určení neúčinnosti smlouvy musí být přitom vystavěno na odlišném skutku, kdy se věřitel jako žalobce domáhá neúčinnosti platné smlouvy, kterou jeho dlužník zcizil svůj majetek ve prospěch žalovaného. Žalobní petit zní následně nikoliv na určení, ale na uložení povinnosti žalovanému provést výmaz absolutně neplatného zástavního práva z katastru nemovitostí. To je petit žaloby na první pohled materiálně nevykonatelný, neboť o výmazu zástavního práva v katastru nemovitostí nerozhoduje žalovaný, nýbrž katastrální úřad ve správním řízení o povolení vkladu do katastru nemovitostí. Okresní soud neměl nařizovat jednání o takové žalobě, neboť kdyby se žalobkyně dostavila, upřesnila svůj návrh na procesní nástupnictví (viz níže) a prokázala tvrzený skutkový stav, bylo by rozhodnutí o takové žalobě materiálně nevykonatelné, čímž by soud zatížil řízení zmatečnostní vadou (§ 229 odst. 2 písm. c/ o.s.ř.).

2. Soud poté žalobkyni usnesením ze dne 11.11.2025, č.j. 15 C 138/2023-497 vyzval, aby svou žalobu do 15 dnů od doručení usnesení doplnila. Poučil ji, jak návrh doplnit a že v případě jeho nedoplnění v dané lhůtě může být podání soudem odmítnuto. Toto usnesení bylo doručeno žalobkyni dne 13.11.2025 do její datové schránky. Žalobkyně neodstranila vady žaloby. Okresní soud proto žalobu odmítl.

3. Proti usnesení okresního soudu podala včas odvolání žalobkyně. V doplnění odvolání namítala, že v doplnění žaloby jí bránila objektivní překážka, neboť došlo k závažnému selhání cloudového úložiště, ve kterém měla žalobkyně veškeré pracovní podklady, časové záznamy a kontrolu běhu lhůt. Překážka nebyla zaviněna žalobkyní, jednalo se o vyšší moc. Žalobkyně navrhla zrušení usnesení okresního soudu a vrácení věci okresnímu soudu k dalšímu řízení.

4. Odvolací soud z podnětu včas podaného a přípustného odvolání přezkoumal usnesení a jemu předcházející postup okresního soudu z pohledu toho, co okresní soud řešil v odvoláním napadeném výroku usnesení (§ 212a odst. 6 o.s.ř.), aniž musel nařizovat jednání (§ 214 odst. 2 písm. c/ o.s.ř.). Odvolání neshledal opodstatněným.

5. Dle § 43 odst. 1 o.s.ř. předseda senátu usnesením vyzve účastníka, aby bylo opraveno nebo doplněno podání, které neobsahuje všechny stanovené náležitosti nebo které je nesrozumitelné nebo neurčité. K opravě nebo doplnění podání určí lhůtu a účastníka poučí, jak je třeba opravu nebo doplnění provést.

6. Dle § 43 odst. 2 o.s.ř. není-li přes výzvu předsedy senátu podání řádně opraveno nebo doplněno a v řízení nelze pro tento nedostatek pokračovat, soud usnesením podání, kterým se zahajuje řízení, odmítne. K ostatním podáním soud nepřihlíží, dokud nebudou řádně opravena nebo doplněna. O těchto následcích musí být účastník poučen.

7. Dle § 79 odst. 1 o.s.ř. řízení se zahajuje na návrh. Návrh musí kromě obecných náležitostí (§ 42 odst. 4) obsahovat jméno, příjmení, bydliště účastníků, popřípadě rodná čísla nebo identifikační čísla účastníků (obchodní firmu nebo název a sídlo právnické osoby, identifikační číslo, označení státu a příslušné organizační složky státu, která za stát před soudem vystupuje), popřípadě též jejich zástupců, vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává, a musí být z něj patrno, čeho se navrhovatel domáhá. Ve věcech, v nichž jeúčastníkem řízení svěřenský správce, musí návrh dále obsahovat i označení, že se jedná o svěřenského správce, a označení svěřenského fondu. Tento návrh, týká-li se dvoustranných právních poměrů mezi žalobcem a žalovaným (§ 90), se nazývá žalobou.

8. Dle § 79 odst. 2 o.s.ř. žalobce je povinen k návrhu připojit písemné důkazy, jichž se dovolává, a to v listinné nebo v elektronické podobě.

9. Návrh na zahájení řízení v této věci obsahuje tvrzení o neplatnosti zástavní smlouvy s důsledkem, že zástavní právo nevzniklo a neexistuje. V rozporu s vylíčením rozhodujících skutečností však

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Diana Rázl Hofmanová.

žalobkyně formulovala petit žaloby tak, že má být určena neúčinnost zástavní smlouvy. Žalobní petit zní následně nikoliv na určení, ale na uložení povinnosti žalovanému provést výmaz absolutně neplatného zástavního práva z katastru nemovitostí. To je petit žaloby na první pohled materiálně nevykonatelný, neboť o výmazu zástavního práva v katastru nemovitostí nerozhoduje žalovaný, nýbrž katastrální úřad ve správním řízení o povolení vkladu do katastru nemovitostí.

10. Okresní soud proto správně na pokyn odvolacího soudu vyzval žalobkyni k odstranění vad žaloby.

11. Pokud žalobkyně nyní vysvětluje, že žalobu nedoplnila z důvodu selhání cloudového úložiště, kde má své podklady, je třeba zdůraznit, že nepožádala o prodloužení soudcovské lhůty k odstranění vad žaloby před jejím uplynutím. Navíc do současné doby žalobu nedoplnila.

12. Odvolací soud věcně správné usnesení okresního soudu potvrdil včetně závislého výroku o nákladech řízení (§ 219 o.s.ř.).

13. Dle § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. by měl žalovaný právo na náhradu nákladů odvolacího řízení. Protože mu však v tomto řízení žádné náklady nevznikly, odvolací soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů odvolacího řízení.

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat dovolání u Okresního soudu v Pardubicích ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu. O dovolání by rozhodoval Nejvyšší soud ČR. Dovolání je přípustné, jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešená právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud.

Pardubice 28. května 2026

JUDr. Vít Pejšek v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Bc. Diana Rázl Hofmanová.

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Okresní soud v Pardubicích rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Maclem ve věci

žalobce: **XXX** narozený dne XXX
bytem XXX

proti
žalované: **Bona Fit, a.s.**, IČ 03305163
sídlem Bělobranské nám. 5, 530 02 Pardubice
zastoupená advokátem Mgr. Radkem Matoulkem
sídlem Velké nám. 147, 500 03 Hradec Králové

o zaplacení 1 412 794,47 Kč

takto:

I. Zamítá se žaloba, kterou se žalobce proti žalované domáhal určení, že smlouva o úvěru č. XXX ze dne 31. 1. 2020 uzavřená mezi žalobcem a žalovanou je neplatná.

II. Zamítá se žaloba, kterou se žalobce po žalované domáhal zaplacení částky 1 412 794,47 Kč.

III. Žalobce je povinen nahradit žalované k rukám jejího zástupce Mgr. Radka Matoulka do tří dnů od právní moci tohoto výroku rozsudku náklady řízení ve výši 85 380,02 Kč.

Odůvodnění:

1. Žalobce se žalobou podanou dne 12. 8. 2024 domáhal určení, že smlouva o úvěru č. XXX uzavřená mezi žalobcem a žalovanou je absolutně neplatná a současně po žalované požadoval zaplacení částky 1 412 794,47 Kč z titulu bezdůvodného obohacení. Tvrdil, že dne 31. 1. 2020 uzavřel se žalovanou smlouvu o úvěru č. XXX, na jejímž základě mu žalovaná poskytla úvěr v celkové výši

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Vobrátilková.

2 138 900 Kč. Úvěr měl být splacen ve 179 splátkách po 32 163 Kč. Úvěr byl dle smlouvy poskytnut jako nevázaný podnikatelský. Strany smlouvy uzavřely ke smlouvě dodatek č. 1 dne 2. 2. 2021 a dodatek č. 2 ze dne 21. 12. 2022. Žalobce tvrdil, že úvěr poptával jako spotřebitel za účelem konsolidace svých dluhů, především vůči společnosti HFS s.r.o., popsal postup vyplacení celkové částky. Uvedl, že neuzavíral danou smlouvu v souvislosti s jeho podnikatelskou činností, nepředkládal při uzavření smlouvy daňové přiznání. Žalobce sice měl v době uzavírání smlouvy již od r. 2010 přiděleno IČO, ale byl zaměstnán na základě dohody o provedení práce u společnosti LAMISTER s.r.o. na pozici XXX. Fakticky nikdy nepodnikal a nepodával daňové přiznání. Žalovaná mu však přesto nabídla uzavření podnikatelského úvěru, a to z pohledu žalobce z důvodu obcházení zákona o spotřebitelském úvěru. Na návrh žalované žalobce doložil podnikatelský plán, ačkoli hodlal peníze poskytnuté na základě smlouvy o úvěru užít výhradně k soukromým účelům. Žalobce je přesvědčen, že úvěr byl sice označen jako podnikatelský, ve skutečnosti se jednalo o úvěr spotřebitelský. Žalovaná neposoudila řádně schopnost žalobce úvěr splácet, smlouvu tak považuje za absolutně neplatnou. Ohledně nároku žalobce podal návrh na zahájení řízení u finančního arbitra, a to v roce 2023 a v roce 2024. Obě řízení byla zastavena. Žalobce spatřoval neplatnost smlouvy také v nepřiměřeném zajištění, zřízení podzástavního práva a nemravných úrocích, které považoval za lichevní.

2. Žalovaná nárok neuznala, a to ani z části. Tvrdila, že žalobce při sjednávání úvěrové smlouvy, při jejím uzavření a v době jejího plnění vystupoval jako podnikatel. Dále uvedla, že se svým nárokem nebyl úspěšný ve dvojím řízení před finančním arbitrem. Dle zjištění finančního arbitra mezi stranami nedošlo ke sjednání úvěru spotřebitelského, ale podnikatelského. Žalobce před uzavíráním smlouvy s žalovanou vystupoval jako podnikatel, předložil podnikatelský plán. Při uzavírání smlouvy se identifikoval svým IČO, uvedl, že není plátcem DPH. Skutečnost, že žalobce nepodnikal, ale chystal se podnikat až v budoucnu, není dle žalované pro posouzení žalobce jako podnikatele rozhodující. Poukázala přitom na rozhodovací praxi Soudního dvora Evropské unie, dle něhož spotřebitelský charakter nemá jednání, které fyzická osoba činí v rámci přípravy na výkon povolání. Žalobce disponoval živnostenským oprávněním navíc již od roku 2010. V samotném textu smlouvy bylo uvedeno, že se poskytuje nevázaný podnikatelský úvěr. Žalobce se jako podnikatel choval i za trvání smlouvy, dne 8. 4. 2022 požádal žalovanou o odklad splátek, jelikož na jeho podnikání dopadl vliv koronavirové pandemie. Žalobcovu argumentaci proto považuje za irelevantní v oblasti tvrzeného neposouzení úvěruschopnosti žalobce. Status podnikatele je nutné zkoumat v rámci každého závazkového vztahu individuálně. Tvrzená nemravnost úvěrové smlouvy a nepřiměřené zajištění zůstaly v obecné rovině. Kvalifikované vyjádření nelze poskytnout ani k tvrzené lichvě a podvodu. Žalobce netvrdil žádné konkrétní skutečnosti, ze kterých by bylo možno na nemravnost usuzovat. Žalovaná byla v dobré víře, že uzavírá smlouvu s žalobcem jako podnikatelem. Pozdější použití finančních prostředků na jiný než podnikatelský účel, v rozporu se smlouvou, nemohlo charakter závazku ovlivnit. Částečná úhrada exekucí žalobce účel úvěru podnikatelského zvrátit nemohla, jelikož nebyla jeho převažující částí. Žalovaná navrhla žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

3. Soud dospěl k následujícím skutkovým zjištěním. S ohledem na shodná tvrzení účastníků považoval za nesporné, že dne 31. 1. 2020 uzavřel žalobce s žalovanou smlouvu o úvěru, na jejímž základě mu žalovaná poskytla úvěr ve výši 2 138 900 Kč. Ke smlouvě o úvěru byly sjednány dva dodatky.

4. Z emailové komunikace žalobce a žalované ze dne 23. 1. 2020 a 30. 1. 2020 soud zjistil, že žalobce žalované sdělil, že prostředky z úvěru chce použít na vyplacení zástavního práva k nemovitosti, vyplacení exekuce a vlastní podnikatelské aktivity (start up).

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Vobrátilková.

5. Ze smlouvy o úvěru č. XXX ze dne 31. 1. 2020 soud zjistil, že žalovaná poskytla žalobci úvěr ve výši 2 138 900 Kč na dobu 180 měsíců, s výpůjční roční úrokovou sazbou 16,5 %, s tím, že úvěrovaný zaplatí 179 splátek po 32 163 Kč a poslední splátka bude činit 32 026 Kč. U osoby žalobce je v záhlaví smlouvy uvedeno IČ a poznámka, že není plátcem DPH. Úvěr byl zajištěn zástavním právem k nemovitostem ve výlučném vlastnictví žalobce v obci XXX, katastrální území XXX, zapsané na LV č. XXX na základě zástavní smlouvy č. XXX ze dne 31. 1. 2020. Ke smlouvě byly uzavřeny dva dodatky týkající se změny splatnosti a uznání dluhu (*dodatky nebyly předloženy podepsané, žalovaná nepopřela, že byly uzavřeny*).

6. Z potvrzení o provedení transakce ze dne 4. 2. 2020 soud zjistil, že z účtu žalované byla zaslána částka 243 742,19 Kč na účet XXX. Z Potvrzení o provedení transakce ze dne 6. 3. 2020 soud zjistil, že z účtu žalované byla vyplacena částka 1 342 557,81 Kč na účet žalobce uvedený ve smlouvě č. XXX.

7. Z listiny ze dne 8. 4. 2020 soud zjistil, že žalobce požádal žalovanou o odklad splátek úvěru č. XXX ze dne 31. 1. 2020 na dobu 6 měsíců z důvodu ekonomického dopadu pandemie Covid – 19 na podnikání žalobce.

8. Z vyčíslení smlouvy o úvěru č. XXX ze dne 26. 4. 2023 soud zjistil, že žalovaná ke dni 19. 5. 2023 žalobci vyčíslila dluh na částku 2 838 120,71 Kč s tím, že vyzvala žalobce k úhradě celé částky do 19. 5. 2023.

9. Z výzvy žalobce ze dne 12. 7. 2023 a odpovědi žalované ze dne 28. 7. 2023 soud zjistil, že žalovaná odmítla vydat žalobci bezdůvodné obohacení ze smlouvy č. XXX s odůvodněním, že žalobce jednal celou dobu jako podnikatel, dokládal podnikatelské záměry.

10. K ekonomické situace žalovaného bylo z řady listin (*rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 č.j. 11 C 61/2013-29 ze dne 18. 6. 2013, Smlouvy o půjčce č. XXX uzavřenou se společností HFS s.r.o. dne 11. 4. 2013, dodatku ke smlouvě č. XXX ze dne 14. 4. 2015 a dodatku č. 2 ke smlouvě č. XXX ze dne 19. 4. 2017, Dohody o vypořádání vzájemných závazků/vztahů z titulu smlouvy o půjčce č. XXX ze dne 11. 4. 2013, Exekučního příkazu soudního exekutora XXX č.j. XXX ze dne 30. 7. 2018, Smlouvy o úvěru na úhradu kupní ceny vozidla č XXX uzavřenou s GE Money Multiservis, a.s. ze dne 19. 9. 2006, emailové komunikace ze dne 2. 4. 2010 s XXX ze společnosti eCredit s.r.o., žádosti o odklad splátek úvěru u společnosti FAIR CREDIT CZECH s.r.o. ze dne 8. 4. 2020, potvrzení o transakci ze dne 9. 5. 2023, částečného výpisu z účtu žalobce ze dne 1. 8. 2023, výpisu z účtu č. XXX ze dne 13. 3. 2020, vyúčtování VZP plátce XXX ze dne 13. 5. 2024, Informací o pojištěnci VZP XXX ze dne 13. 5. 2024, splátkového kalendáře VZP ze dne 4. 1. 2023, Dodatku – ukončení smluvního vztahu ze dne 18. 3. 2020 uzavřeného mezi XXX a Car Service Group, s.r.o.*) zjištěno, že žalobce má závazky ve značném rozsahu, jsou vůči němu vedeny exekuce.

11. Z předložených návrhů na zahájení řízení u finančního arbitra a rozhodnutí finančního arbitra soud zjistil, že řízení před finančním arbitrem týkající se smlouvy o úvěru č. XXX ze dne 31. 1. 2020 bylo zastaveno usnesením č.j. XXX ze dne 20. 9. 2023 z důvodu nepříslušnosti finančního arbitra k řešení sporů z výše citované smlouvy, neboť se navrhovatel nenacházel v postavení spotřebitele, jednal v rámci své podnikatelské činnosti. Následující řízení bylo rovněž zastaveno usnesením č.j. XXX ze dne 16. 4. 2024, a to z týchž důvodů jako předchozí řízení.

12. *Podle § 420 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (o.z.) kdo samostatně vykonává na vlastní účet a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za účelem dosažení zisku, je považován se zřetelem k této činnosti za podnikatele. Podle § 421 odst. 2 o.z. se má za to, že podnikatelem je osoba, která má k podnikání živnostenské nebo jiné oprávnění podle jiného zákona.*

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Vobrátilková.

13. *Podle § 556 odst. 1 o.z. co je vyjádřeno slovy nebo jinak, vyloží se podle úmyslu jednajícího, byl-li takový úmysl druhé straně znám, anebo musela-li o něm vědět. Nelze-li zjistit úmysl jednajícího, přisuzuje se projevu vůle význam, jaký by mu zpravidla přikládala osoba v postavení toho, jemuž je projev vůle určen. Podle odst. 2 se při výkladu projevu vůle přihlédne k praxi zavedené mezi stranami v právním styku, k tomu, co právnímu jednání předcházelo, i k tomu, jak strany následně daly najevo, jaký obsah a význam právnímu jednání přikládají.*

14. *Podle § 2395 o.z. se smlouvou o úvěru úvěrující zavazuje, že úvěrovanému poskytne na jeho požádání a v jeho prospěch peněžní prostředky do určité částky, a úvěrovaný se zavazuje poskytnuté peněžní prostředky vrátit a zaplatit úroky.*

15. *Podle § 2993 o.z. plnila-li strana, aniž tu byl platný závazek, má právo na vrácení toho, co plnila. Plnily-li obě strany, může každá ze stran požadovat, aby jí druhá strana vydala, co získala; právo druhé strany namítnout vzájemné plnění tím není dotčeno. To platí i v případě, byl-li závazek zrušen.*

16. Po provedeném dokazování soud shledal, že žalobní návrh není ani zčásti důvodný, když dospěl k následujícímu skutkovému a z něj vyplývajícímu právnímu závěru. Žalovaná nesporovala, že s žalobcem dne 31. 1. 2020 uzavřela smlouvu o úvěru, nicméně tvrdila, že žalobce vystupoval při sjednávání smlouvy jako podnikatel.

17. Občanské soudní řízení sporné je založeno na systému dvou stran v kontradiktorním postavení, které jsou vzájemnými odpůrci a v řízení uplatňují protichůdné zájmy. Je ovládáno zásadou projednací, dle níž soud přihlíží pouze k tvrzením, která sporné strany přednesly a k důkazům, které strany k prokázání tvrzení navrhly, z toho důvodu jsou účastníci povinni zejména tvrdit všechny skutečnosti významné pro rozhodnutí věci a plnit důkazní povinnost (*srov. § 101 odst. 1 o.s.ř.*). Je vyloučeno, aby soud přihlížel k tvrzení, které účastník řízení nepředložil, nebo k důkazu, který nenavrhl. Účastník, který těmto povinnostem nedostál, pak musí nést nepříznivé následky v podobě rozhodnutí soudu vycházejícího ze skutkového stavu zjištěného na základě ostatních provedených důkazů (*srov. § 120 odst. 2 o.s.ř.*).

18. V první řadě se žalobce petitem svého návrhu domáhal, aby bylo samotným výrokem určeno, že předmětná úvěrová smlouva je neplatná. *Podle § 80 občanského soudního řádu (o.s.ř.) se lze určení domáhat jen tehdy, je-li dán naléhavý právní zájem*. Ten dán není, lze-li otázku existence práva řešit jako předběžnou otázku v řízení o žalobě na plnění. V tomto případě se žalobce může domáhat (a skutečně se domáhá) peněžitého plnění z tvrzeně neplatné smlouvy. Protože je otázka platnosti smlouvy předběžnou otázkou ve věci sporu o zaplacení, není dán naléhavý právní zájem na požadovaném určení. Proto soud ve výroku I. návrh na určení neplatnosti smlouvy zamítl.

19. Dále se soud věcně zabýval nárokem žalobce na zaplacení bezdůvodného obohacení z neplatné smlouvy, kdy stěžejní byla otázka, zda žalobce při uzavírání smlouvy o úvěru vystupoval vůči žalobkyni jako podnikatel či jako spotřebitel. Především považuje soud za nutné uvést, že občanský zákoník (srov. § 1812) netoleruje obcházení ochrany spotřebitele při uzavírání úvěrových smluv fiktivním vystupováním úvěrovaného jako podnikatele za součinnosti úvěrujícího. V daném případě však nebylo prokázáno ani to, že by žalovaná vědomě obcházela předpisy na ochranu spotřebitele, když se žalobcem jednala jako s podnikatelem, ani to, že by svým jednáním dal žalobce jakkoliv žalované najevo, že smlouvu uzavírá jako spotřebitel. Právní jednání (*tedy v daném případě žalobcem tvrzené jednání, že smlouvu uzavíral jako spotřebitel*) se vykládá podle úmyslu jednajícího, byl-li takový úmysl druhé straně znám, anebo musela-li o něm vědět (srov. § 556 o.z.). Pouhá skutečnost, že žalobce byl zadlužen a úvěrem hodlal dluhy konsolidovat, nevylučuje, že by při uzavírání smlouvy vystupoval jako podnikatel. Pokud byl žalobce při jednání ve smyslu § 118a o.s.ř. vyzván k doplnění tvrzení a navržení důkazů k tomu, že žalovaná věděla, že žalobce neměl v úmyslu poskytnutý úvěr využít na podnikatelskou činnost, žalobce považoval svá tvrzení a důkazní návrhy

za úplné a nijak je nedoplnil. Ohledně kontraktačního procesu tak lze z provedených důkazů za relevantní důkaz považovat jeden email, ze kterého vyplývá, ze kterého vyplývá, že žalobce chtěl umořit své dluhy a 2 miliony Kč měl použít na vlastní podnikatelské projekty (start up). To, že žalobce vůči žalované vystupoval jako podnikatel vyplývá dále jednak ze samotné smlouvy (*žalobce je označen svým IČO, je uvedeno, že není plátcem DPH, výslovně je v čl. I smlouvy uvedeno, že se jedná o účelově nevázaný podnikatelský úvěr*), jednak ze žádosti ze dne 8. 4. 2020, kde žalobce uvádí, že o odklad splátek žádá z důvodu ekonomického podnikání epidemie Covid-19 na jeho podnikání. Ze žádných z provedených důkazů nijak neplyne, že by byl na žalobce činěn nátlak, že by byl nějak klamán, či že by žalovaná zastírala skutečnou spotřebitelskou povahu úvěru namísto tvrzeného podnikatelského. Živnostenské oprávnění měl žalobce dle svého vlastního tvrzení již od roku 2010 a soud nepovažuje za podstatné pro věc vysvětlení žalobce, proč si živnostenské oprávnění zřizoval, nýbrž to, jaký dojem dlouhodobě zřízené živnostenské oprávnění vzbuzovalo v žalované. Dle usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn 33 Cdo 3165/2022 ze dne 22. 2. 2023 je pro posouzení vyvratitelné domněnky zakotvené v § 420 odst. 2 podstatné, zda se uvedená osoba chová fakticky jako podnikatel, resp. zda vystupuje jako podnikatel v konkrétní právním vztahu. Žalobce netvrdil žádné skutečnosti, ze kterých by vyplývalo, že žalovaná musela vědět, že žalobce ve skutečnosti není podnikatelem. Neprokázání postavení žalobce jakožto spotřebitele se odráží i v rozhodnutích finančního arbitra, který podrobně zhodnotil smlouvu o úvěru uzavřenou mezi žalobcem a žalovanou a shledal závěr o své nezpůsobilosti rozhodovat ve sporech mezi podnikateli. Z navržených a provedených důkazů plyne zcela opačný závěr, než jaký tvrdil žalobce, a sice, že neměl-li žalobce skutečně v úmyslu prostředky získané z podnikatelského úvěru použít k podnikání, klamal spíše sám žalovanou než naopak.

20. Žalobce dále namítal, že sjednaná výše úroků 16 % ročně, resp. 21 % ročně, byla nemravná a lichevní. K tomu je třeba uvést, že dlouhodobá konstantní judikatura vycházející z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1484/2004 ze dne 15. 12. 2004, spatřuje rozpor s dobrými mravy v případě smluvních úroků, jejichž míra podstatně (3x – 4x násobně) převyšuje horní hranici úrokové míry, za kterou v době uzavření smlouvy poskytují úvěry bankovní ústavy. Soud z důvodu procesní ekonomie neprováděl důkaz údaji České národní banky, neboť nebyly účastníky navrženy a z vlastní iniciativy při jednání neměl prostor pro jejich obstarání, nicméně z úřední činnosti je mu bezpečně známo, že za nemravné lze považovat s úrokovou mírou nejméně od 40 %, spíše však až od 60 %. Úroky sjednané mezi žalobcem a žalovanou proto za rozporné s dobrými mravy považovat nelze. Taktéž nelze uvažovat o tom, že by smlouva byla lichevní, neboť ve smyslu § 1797 o.z. se podnikatel nemůže dovolávat neplatnosti smlouvy z důvodu lichvy, přičemž o podnikatelské povaze smlouvy soud nemá pochybnosti (viz shora).

21. Jak bylo vysvětleno shora, žalobce neunesl břemeno tvrzení a důkazu k tomu, že úvěrová smlouva byla uzavřena jako spotřebitelská. S jeho tvrzeními o nemravnosti úroku a lichevní povaze smlouvy se pak soud neztotožnil. Proto soud žalobu na zaplacení částky ve výroku II. zamítl.

22. O nákladech řízení rozhodl soud dle § 142 odst. 1 o.s.ř. tak, že úspěšné žalované přiznal právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení. Náklady právního zastoupení se řídí vyhláškou č. 177/1996 Sb., advokátním tarifem, a to ve znění do 31. 12. 2024 a od 1. 1. 2025 v závislosti na tom, kdy byl úkon právní služby uskutečněn. Žalobce učinil předmětem řízení jednak žalobu na určení neplatnosti smlouvy, jednak žalobu na zaplacení peněžitého plnění. Podle § 7 bodu 6 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu, činí odměna advokáta za jeden úkon právní služby 13 980 Kč, podle § 9 odst. 3 písm. a) vyhlášky činí odměna advokáta za jeden úkon právní služby 2 500 Kč za úkony učiněné do 31. 12. 2024 a 3 700 Kč za úkony učiněné od 1. 1. 2025. Žalované náleží náhrada odměny advokáta za 4 úkony právní služby (*převzetí a příprava zastoupení, vyjádření 19. 12. 2024, porada s klientem přesahující 1 hodinu 11. 3. 2025 a účast na jednání 20. 3. 2025*) po 13 980 Kč, celkem 55 920 Kč, 2 úkony právní služby (*převzetí a příprava zastoupení a vyjádření 19. 12. 2024*) po

2 500 Kč, celkem 5 000 Kč, 2 úkony právní služby (*porada s klientem přesahující 1 hodinu 11. 3. 2025 a účast na jednání 20. 3. 2025*) po 3 700 Kč, celkem 7 400 Kč. Vyjádření z 26. 1. 2025 nelze považovat za účelně vynaložený náklad řízení, neboť jedno vyjádření žalovaná rozdělila do dvou částí, přičemž v mezidobí neobdržela doplnění žaloby ani jiné podání, na které by reagovala. Dále žalované náleží paušální náhrada podle § 13 odst. 4 vyhlášky 2x po 300 Kč a 2x po 450 Kč, celkem 1 500 Kč, náhrada cestovních výdajů za rok 2025 (*1x cesta Hradec Králové-Pardubice a zpět 20. 3. 2025*) vycházející z kombinované spotřeby použitého vozidla (8,5 litru motorového benzinu na 100 km), ujeté vzdálenosti (1x 50 km) a sazby základní náhrady (5,80 Kč za 1 km jízdy) a ceny pohonných hmot (35,80 Kč za 1 litr benzinu automobilového 95 oktanů) stanovených vyhláškou č. 475/2024 Sb., celkem 442 Kč; celkem cestovné 442 Kč, promeškaný čas na cestě dle § 14 advokátního tarifu za 2 půlhodiny po 150 Kč, celkem 300 Kč, a podle § 137 odst. 3 o.s.ř. náhrada DPH ve výši 21 %, celkem 14 818,02 Kč, když zástupce žalované je plátcem této daně. Podle § 149 odst. 1 o.s.ř. je žalobce povinen náklady uhradit k rukám advokáta.

23. Lhůta k plnění byla žalobci stanovena podle § 160 odst. 1 věty před středníkem o.s.ř.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání ke Krajskému soudu v Hradci Králové - pobočce v Pardubicích do 15 dnů od doručení písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí, a to písemně ve dvojím vyhotovení prostřednictvím Okresního soudu v Pardubicích.

Nesplní-li povinný dobrovolně, co mu ukládá vykonatelné rozhodnutí, může oprávněný podat návrh na soudní výkon rozhodnutí.

Pardubice 20. března 2025

Mgr. Jan Macl v.r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Vobrátilková.

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Miloše Zdražila a soudců JUDr. Aleny Pokorné a JUDr. Víta Pejška ve věci

žalobce: **XXX**, narozený dne XXX
bytem XXX

proti
žalované: **Bona Fit, a.s.**, IČ 03305163
sídlem Bělobranské nám. 5, 530 02 Pardubice
zastoupená advokátem Mgr. Radkem Matoulkem
sídlem Velké nám. 147, 500 03 Hradec Králové

o zaplacení 1 412 794,47 Kč,
k odvolání žalobce proti rozsudku Okresního soudu v Pardubicích ze dne 20. března 2025, č.j. 27 C 175/2024-150,

takto:

I. Rozsudek okresního soudu se ve výroku I. potvrzuje.

II. Jinak se rozsudek okresního soudu zrušuje a věc se vrací okresnímu soudu v tomto rozsahu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

1. Okresní soud shora označeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobce proti žalované domáhal určení, že smlouva o úvěru č. XXX ze dne 31. 1. 2020 uzavřená mezi žalobcem a žalovanou je neplatná (výrok I.), zamítl žalobu, kterou se žalobce po žalované domáhal zaplacení

Shodu s prvopisem potvrzuje Ing. Šárka Rokytová.

částky 1 412 794,47 Kč (výrok II.) a žalobci uložil nahradit žalované k rukám jejího zástupce Mgr. Radka Matoulka do tří dnů od právní moci rozsudku náklady řízení ve výši 85 380,02 Kč (výrok III.).

2. Z odůvodnění rozsudku okresního soudu se podává, že se žalobce domáhal určení, že smlouva o úvěru č. XXX uzavřená mezi žalobcem a žalovanou je absolutně neplatná a současně po žalované požadoval zaplacení částky 1 412 794,47 Kč z titulu bezdůvodného obohacení. Tvrdil, že dne 31. 1. 2020 uzavřel se žalovanou smlouvu o úvěru č. XXX, na jejímž základě mu žalovaná poskytla úvěr v celkové výši 2 138 900 Kč. Úvěr měl být splacen ve 179 splátkách po 32 163 Kč. Úvěr byl dle smlouvy poskytnut jako nevázaný podnikatelský. Strany smlouvy uzavřely ke smlouvě dodatek č. 1 dne 2. 2. 2021 a dodatek č. 2 ze dne 21. 12. 2022. Žalobce tvrdil, že úvěr poptával jako spotřebitel za účelem konsolidace svých dluhů, především vůči společnosti HFS s.r.o., popsal postup vyplacení celkové částky. Uvedl, že neuzavíral danou smlouvu v souvislosti s jeho podnikatelskou činností, nepředkládal při uzavření smlouvy daňové přiznání. Žalobce sice měl v době uzavírání smlouvy již od r. 2010 přiděleno IČO, ale byl zaměstnán na základě dohody o provedení práce u společnosti LAMISTER s.r.o. na pozici XXX. Fakticky nikdy nepodnikal a nepodával daňové přiznání. Žalovaná mu však přesto nabídla uzavření podnikatelského úvěru, a to z pohledu žalobce z důvodu obcházení zákona o spotřebitelském úvěru. Na návrh žalované žalobce doložil podnikatelský plán, ačkoli hodlal peníze poskytnuté na základě smlouvy o úvěru užít výhradně k soukromým účelům. Žalobce je přesvědčen, že úvěr byl sice označen jako podnikatelský, ve skutečnosti se jednalo o úvěr spotřebitelský. Žalovaná neposoudila řádně schopnost žalobce úvěr splácet, smlouvu tak považuje za absolutně neplatnou. Ohledně nároku žalobce podal návrh na zahájení řízení u finančního arbitra, a to v roce 2023 a v roce 2024. Obě řízení byla zastavena. Žalobce spatřoval neplatnost smlouvy také v nepřiměřeném zajištění, zřízení podzástavního práva a nemravných úrocích, které považoval za lichevní.

3. Žalovaná nárok neuznala, a to ani z části. Tvrdila, že žalobce při sjednávání úvěrové smlouvy, při jejím uzavření a v době jejího plnění vystupoval jako podnikatel. Dále uvedla, že se svým nárokem nebyl úspěšný ve dvojím řízení před finančním arbitrem. Dle zjištění finančního arbitra mezi stranami nedošlo ke sjednání úvěru spotřebitelského, ale podnikatelského. Žalobce před uzavíráním smlouvy s žalovanou vystupoval jako podnikatel, předložil podnikatelský plán. Při uzavírání smlouvy se identifikoval svým IČO, uvedl, že není plátcem DPH. Skutečnost, že žalobce nepodnikal, ale chystal se podnikat až v budoucnu, není dle žalované pro posouzení žalobce jako podnikatele rozhodující. Poukázala přitom na rozhodovací praxi Soudního dvora Evropské unie, dle něhož spotřebitelský charakter nemá jednání, které fyzická osoba činí v rámci přípravy na výkon povolání. Žalobce disponoval živnostenským oprávněním navíc již od roku 2010. V samotném textu smlouvy bylo uvedeno, že se poskytuje nevázaný podnikatelský úvěr. Žalobce se jako podnikatel choval i za trvání smlouvy, dne 8. 4. 2022 požádal žalovanou o odklad splátek, jelikož na jeho podnikání dopadl vliv koronavirové pandemie. Žalobcovu argumentaci proto považuje za irelevantní v oblasti tvrzeného neposouzení úvěruschopnosti žalobce. Status podnikatele je nutné zkoumat v rámci každého závazkového vztahu individuálně. Tvrzená nemravnost úvěrové smlouvy a nepřiměřené zajištění zůstaly v obecné rovině. Kvalifikované vyjádření nelze poskytnout ani k tvrzené lichvě a podvodu. Žalobce netvrdil žádné konkrétní skutečnosti, ze kterých by bylo možno na nemravnost usuzovat. Žalovaná byla v dobré víře, že uzavírá smlouvu s žalobcem jako podnikatelem. Pozdější použití finančních prostředků na jiný než podnikatelský účel, v rozporu se smlouvou, nemohlo charakter závazku ovlivnit. Částečná úhrada exekucí žalobce účel úvěru podnikatelského zvrátit nemohla, jelikož nebyla jeho převažující částí. Žalovaná navrhla žalobu jako nedůvodnou zamítnout.

4. Pokud jde o skutková zjištění, okresní soud měl za nesporné, že dne 31. 1. 2020 uzavřel žalobce s žalovanou smlouvu o úvěru, na jejímž základě mu žalovaná poskytla úvěr ve výši 2 138 900 Kč. Ke smlouvě o úvěru byly sjednány dva dodatky. Z předložených listin zjistil následující: Z emailové komunikace žalobce a žalované ze dne 23. 1. 2020 a 30. 1. 2020 zjistil, že žalobce žalované sdělil,

že prostředky z úvěru chce použít na vyplacení zástavního práva k nemovitosti, vyplacení exekuce a vlastní podnikatelské aktivity (start up). Ze smlouvy o úvěru č. XXX ze dne 31. 1. 2020 zjistil, že žalovaná poskytla žalobci úvěr ve výši 2 138 900 Kč na dobu 180 měsíců, s výpůjční roční úrokovou sazbou 16,5 %, s tím, že úvěrovaný zaplatí 179 splátek po 32 163 Kč a poslední splátka bude činit 32 026 Kč. U osoby žalobce je v záhlaví smlouvy uvedeno IČ a poznámka, že není plátcem DPH. Úvěr byl zajištěn zástavním právem k nemovitostem ve výlučném vlastnictví žalobce v obci XXX, katastrální území XXX, zapsané na LV č. XXX na základě zástavní smlouvy č. XXX ze dne 31. 1. 2020. Ke smlouvě byly uzavřeny dva dodatky týkající se změny splatnosti a uznání dluhu (dodatky nebyly předloženy podepsané, žalovaná nepopřela, že byly uzavřeny). Z potvrzení o provedení transakce ze dne 4. 2. 2020 zjistil, že z účtu žalované byla zaslána částka 243 742,19 Kč na účet XXX. Z potvrzení o provedení transakce ze dne 6. 3. 2020 soud zjistil, že z účtu žalované byla vyplacena částka 1 342 557,81 Kč na účet žalobce uvedený ve smlouvě č. XXX. Z listiny ze dne 8. 4. 2020 zjistil, že žalobce požádal žalovanou o odklad splátek úvěru č. XXX ze dne 31. 1. 2020 na dobu 6 měsíců z důvodu ekonomického dopadu pandemie Covid – 19 na podnikání žalobce. Z vyčíslení smlouvy o úvěru č. XXX ze dne 26. 4. 2023 zjistil, že žalovaná ke dni 19. 5. 2023 žalobci vyčíslila dluh na částku 2 838 120,71 Kč s tím, že vyzvala žalobce k úhradě celé částky do 19. 5. 2023. Z výzvy žalobce ze dne 12. 7. 2023 a odpovědi žalované ze dne 28. 7. 2023 zjistil, že žalovaná odmítla vydat žalobci bezdůvodné obohacení ze smlouvy č. XXX s odůvodněním, že žalobce jednal celou dobu jako podnikatel, dokládal podnikatelské záměry. K ekonomické situace žalovaného z řady listin (rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 č.j. 11 C 61/2013-29 ze dne 18. 6. 2013, Smlouvy o půjčce č. XXX uzavřenou se společností HFS s.r.o. dne 11. 4. 2013, dodatku ke smlouvě č. XXX ze dne 14. 4. 2015 a dodatku č. 2 ke smlouvě č. XXX ze dne 19. 4. 2017, Dohody o vypořádání vzájemných závazků/vztahů z titulu smlouvy o půjčce č. XXX ze dne 11. 4. 2013, Exekučního příkazu soudního exekutora XXX č.j. XXX ze dne 30. 7. 2018, Smlouvy o úvěru na úhradu kupní ceny vozidla č XXX uzavřenou s GE Money Multiservis, a.s. ze dne 19. 9. 2006, emailové komunikace ze dne 2. 4. 2010 s XXX ze společnosti eCredit s.r.o., žádosti o odklad splátek úvěru u společnosti FAIR CREDIT CZECH s.r.o. ze dne 8. 4. 2020, potvrzení o transakci ze dne 9. 5. 2023, částečného výpisu z účtu žalobce ze dne 1. 8. 2023, výpisu z účtu č. XXX ze dne 13. 3. 2020, vyúčtování VZP plátce XXX ze dne 13. 5. 2024, Informací o pojištěnci VZP XXX ze dne 13. 5. 2024, splátkového kalendáře VZP ze dne 4. 1. 2023, Dodatku – ukončení smluvního vztahu ze dne 18. 3. 2020 uzavřeného mezi XXX a Car Service Group, s.r.o.) zjistil, že žalobce má závazky ve značném rozsahu, jsou vůči němu vedeny exekuce. Z předložených návrhů na zahájení řízení u finančního arbitra a rozhodnutí finančního arbitra zjistil, že řízení před finančním arbitrem týkající se smlouvy o úvěru č. XXX ze dne 31. 1. 2020 bylo zastaveno usnesením č.j. XXX ze dne 20. 9. 2023 z důvodu nepříslušnosti finančního arbitra k řešení sporů z výše citované smlouvy, neboť se navrhovatel nenacházel v postavení spotřebitele, jednal v rámci své podnikatelské činnosti. Následující řízení bylo rovněž zastaveno usnesením č.j. XXX ze dne 16. 4. 2024, a to z týchž důvodů jako předchozí řízení.

5. Pokud se žalobce petitem svého návrhu domáhal, aby bylo samotným výrokem určeno, že předmětná úvěrová smlouva je neplatná, okresní soud odkázal na ust. § 80 občanského soudního řádu (o.s.ř.), dle něhož se lze určení domáhat jen tehdy, je-li dán naléhavý právní zájem. Ten dán není, lze-li otázku existence práva řešit jako předběžnou otázku v řízení o žalobě na plnění. V tomto případě se žalobce může domáhat (a domáhá) peněžitého plnění z tvrzeně neplatné smlouvy. Protože je otázka platnosti smlouvy předběžnou otázkou ve věci sporu o zaplacení, není dán naléhavý právní zájem na požadovaném určení. Proto návrh na určení neplatnosti smlouvy zamítl.

6. K nároku na peněžité plněné vyložil, že občanské soudní řízení sporné je založeno na systému dvou stran v kontradiktorním postavení, které jsou vzájemnými odpůrci a v řízení uplatňují protichůdné zájmy. Je ovládáno zásadou projednací, dle níž soud přihlíží pouze k tvrzením, která sporné strany přednesly a k důkazům, které strany k prokázání tvrzení navrhly, z toho důvodu jsou účastníci povinni zejména tvrdit všechny skutečnosti významné pro rozhodnutí věci a plnit důkazní

povinnost (srov. § 101 odst. 1 o.s.ř.). Je vyloučeno, aby soud přihlížel k tvrzení, které účastník řízení nepředložil, nebo k důkazu, který nenavrhl. Účastník, který těmto povinnostem nedostál, pak musí nést nepříznivé následky v podobě rozhodnutí soudu vycházejícího ze skutkového stavu zjištěného na základě ostatních provedených důkazů (srov. § 120 odst. 2 o.s.ř.).

7. Ohledně nároku žalobce na zaplacení bezdůvodného obohacení z neplatné smlouvy, měl za stěžejní, zda žalobce při uzavírání smlouvy o úvěru vystupoval vůči žalobkyni jako podnikatel či jako spotřebitel. Uvedl, že občanský zákoník (srov. § 1812) netoleruje obcházení ochrany spotřebitele při uzavírání úvěrových smluv fiktivním vystupováním úvěrovaného jako podnikatele za součinnosti úvěrujícího. V daném případě však nebylo prokázáno ani to, že by žalovaná vědomě obcházela předpisy na ochranu spotřebitele, když se žalobcem jednala jako s podnikatelem, ani to, že by svým jednáním dal žalobce jakkoliv žalované najevo, že smlouvu uzavírá jako spotřebitel. Právní jednání (tedy v daném případě žalobcem tvrzené jednání, že smlouvu uzavíral jako spotřebitel) se vykládá podle úmyslu jednajícího, byl-li takový úmysl druhé straně znám, anebo musela-li o něm vědět (srov. § 556 o.z.). Pouhá skutečnost, že žalobce byl zadlužen a úvěrem hodlal dluhy konsolidovat, nevylučuje, že by při uzavírání smlouvy vystupoval jako podnikatel. Pokud byl žalobce při jednání ve smyslu § 118a o.s.ř. vyzván k doplnění tvrzení a navržení důkazů k tomu, že žalovaná věděla, že žalobce neměl v úmyslu poskytnutý úvěr využít na podnikatelskou činnost, žalobce považoval svá tvrzení a důkazní návrhy za úplné a nijak je nedoplnil. Ohledně kontraktačního procesu tak lze z provedených důkazů za relevantní důkaz považovat jeden email, ze kterého vyplývá, že žalobce chtěl umořit své dluhy a 2 miliony Kč měl použít na vlastní podnikatelské projekty (start up). To, že žalobce vůči žalované vystupoval jako podnikatel vyplývá dále jednak ze samotné smlouvy (žalobce je označen svým IČO, je uvedeno, že není plátcem DPH, výslovně je v čl. I smlouvy uvedeno, že se jedná o účelově nevázaný podnikatelský úvěr), jednak ze žádosti ze dne 8. 4. 2020, kde žalobce uvádí, že o odklad splátek žádá z důvodu dopadu epidemie Covid-19 na jeho podnikání. Ze žádných z provedených důkazů nijak neplyne, že by byl na žalobce činěn nátlak, že by byl nějak klamán, či že by žalovaná zastírala skutečnou spotřebitelskou povahu úvěru namísto tvrzeného podnikatelského. Živnostenské oprávnění měl žalobce dle svého vlastního tvrzení již od roku 2010. Okresní soud nepovažoval za podstatné pro věc vysvětlení žalobce, proč si živnostenské oprávnění zřizoval, nýbrž to, jaký dojem dlouhodobě zřízené živnostenské oprávnění vzbuzovalo v žalované. Dle usnesení Nejvyššího soudu České republiky sp. zn 33 Cdo 3165/2022 ze dne 22. 2. 2023 je pro posouzení vyvratitelné domněnky zakotvené v § 420 odst. 2 podstatné, zda se uvedená osoba chová fakticky jako podnikatel, resp. zda vystupuje jako podnikatel v konkrétní právním vztahu. Žalobce netvrdil žádné skutečnosti, ze kterých by vyplývalo, že žalovaná musela vědět, že žalobce ve skutečnosti není podnikatelem. Neprokázání postavení žalobce jakožto spotřebitele se odráží i v rozhodnutích finančního arbitra, který podrobně zhodnotil smlouvu o úvěru uzavřenou mezi žalobcem a žalovanou a shledal závěr o své nezpůsobilosti rozhodovat ve sporech mezi podnikateli. Z navržených a provedených důkazů plyne zcela opačný závěr, než jaký tvrdil žalobce, a sice, že neměl-li žalobce skutečně v úmyslu prostředky získané z podnikatelského úvěru použít k podnikání, klamal spíše sám žalovanou než naopak.

8. Žalobce dále namítal, že sjednaná výše úroků 16 % ročně, resp. 21 % ročně, byla nemravná a lichevní. K tomu je třeba uvést, že dlouhodobá konstantní judikatura vycházející z rozsudku Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 1484/2004 ze dne 15. 12. 2004, spatřuje rozpor s dobrými mravy v případě smluvních úroků, jejichž míra podstatně (3x – 4x násobně) převyšuje horní hranici úrokové míry, za kterou v době uzavření smlouvy poskytují úvěry bankovní ústavy. Okresní soud z důvodu procesní ekonomie neprováděl důkaz údaji České národní banky, neboť nebyly účastníky navrženy a z vlastní iniciativy při jednání neměl prostor pro jejich obstarání, nicméně z úřední činnosti je mu bezpečně známo, že za nemravnou lze považovat úrokovou míru nejméně od 40 %, spíše však až od 60 %. Úroky sjednané mezi žalobcem a žalovanou proto za rozporné s dobrými mravy považovat nelze. Taktéž nelze uvažovat o tom, že by smlouva byla lichevní, neboť ve smyslu

§ 1797 o.z. se podnikatel nemůže dovolávat neplatnosti smlouvy z důvodu lichvy, přičemž o podnikatelské povaze smlouvy soud nemá pochybnosti (viz shora).

9. Uzavřel, že žalobce neunesl břemeno tvrzení a důkazu k tomu, že úvěrová smlouva byla uzavřena jako spotřebitelská. S jeho tvrzeními o nemravnosti úroku a lichevní povaze smlouvy se pak okresní soud neztotožnil. Proto soud žalobu na zaplacení částky zamítl.

10. O nákladech řízení rozhodl okresní soud dle § 142 odst. 1 o.s.ř. tak, že úspěšné žalované přiznal právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení, které v odůvodnění svého rozsudku podrobně specifikoval.

11. Proti rozsudku okresního soudu podal včas odvolání žalobce. Porušení práva na spravedlivý proces spatřoval v tom, že okresní soud nevyslyšel žádost žalobce o soudní ochranu, kterou žalobce učinil již v přípravném řízení, čímž porušil právo na spravedlivý proces podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, které zaručuje každému právo domáhat se svého práva u soudu. Nijak nezabýval zásadními tvrzeními žalobce a rezignoval na posouzení věci ve světle jejího skutečného hospodářského a právního smyslu. Místo toho přijal formální výklad postavení žalobce založený na uvedení IČO ve smlouvě, aniž by reflektoval skutečné využití prostředků, které je podle ustálené judikatury rozhodující pro posouzení povahy úvěru. Nesprávné právní posouzení charakteru úvěru

12. okresním soudem spočívá v tom, že soud vycházel výhradně z formální identifikace žalobce jako osoby podnikající, ačkoliv bylo doloženo, že úvěr byl použit ke splacení spotřebitelských úvěrů a exekuce z nich plynoucí, což má za následek, že smlouva měla být kvalifikována jako spotřebitelská.

13. Zásadní judikatura Nejvyššího soudu ČR a Soudního dvora EU opakovaně konstatuje, že rozhodující je účel úvěru, nikoli formální označení nebo postavení dlužníka. Pokud je úvěr fakticky spotřebitelský, podléhá ochraně podle zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru. Okresní soud měl na základě důkazů, včetně obsahu smlouvy a předloženého „Potvrzení o příjmu“, dospět k závěru, že jde o spotřebitelský úvěr, nikoli podnikatelský. Okresní soud ignoroval relevantní důkazní materiály, zejména potvrzení o příjmu, které žalovaná původně žádala, avšak jako nedostačující tento nepřijala; skutečnost, že žalovaná nepožadovala žádné podnikatelské doklady (daňová přiznání, faktury, seznam dodavatelů, odběratelů, předmět činnosti apod.); že žalobce nebyl schopen ani oprávněn sestavit podnikatelský plán, protože nemá odborné znalosti ve stavebnictví – a že plán nevytvořila odborně způsobilá osoba; úvěrová smlouva měla být s ohledem na přezajištění zástavou posouzena jako lichevní. Naopak okresní soud neoprávněně přikládal důkazní váhu tzv. "podnikatelskému plánu", ačkoliv podle judikatury každý důkaz musí být hodnocen z hlediska jeho pravdivosti, úplnosti, logičnosti a odborné způsobilosti. Pokud podnikatelský plán vypracovala osoba bez odborné kvalifikace, nemůže být použit jako věrohodný důkaz. Tento princip je podporován i judikaturou Nejvyššího správního soudu (např. 5 Afs 180/2017), která analogicky uvádí, že posudek bez autorizace nemá důkazní hodnotu. Poukazoval na judikaturu k určení povahy úvěru, mj. NS 33 Cdo 1202/2018 – i podnikatel může být spotřebitelem, pokud účel úvěru nesouvisí s jeho podnikáním; NS 32 Cdo 3337/2016 – rozhoduje účel použití prostředků, nikoliv formální označení smlouvy; NS 33 Cdo 158/2021 – formální přítomnost IČ není rozhodující, NS 29 ICdo 36/2018 – skutečnost, že dlužník nepodniká, je podstatnější než uvedení IČ. Hlavním je pak rozsudek SDEU ve věci C-110/14 (Costea proti Volksbank Romania), který zdůrazňuje, že i právník může být spotřebitelem, pokud úvěr slouží k jinému než profesnímu účelu.

14. Žalobce dále doplnil své odvolání a uvedl, že okresní soud zamítl žalobu na určení neplatnosti smlouvy s odkazem na § 80 o.s.ř., aniž by se vypořádal se specifiky projednávané věci. Napadená smlouva představovala dlouhodobý závazkový vztah s dodatky a zajištěním, jehož platnost má významné právní důsledky i do budoucna. Otázku naléhavého právního zájmu proto nelze redukovat na pouhou existenci žaloby na plnění, jak soud učinil. Okresní soud v odůvodnění uvádí, že žalobce byl vyzván k doplnění tvrzení a důkazů k vědomosti žalované o skutečném účelu úvěru.

Z obsahu řízení však neplyne, že by žalobce byl konkrétně poučen o tom, že neunesení důkazního břemene povede k zamítnutí žaloby. Takové poučení je přitom nezbytné, má-li být zachována rovnost účastníků řízení. Okresní soud založil své závěry na selektivním hodnocení jednotlivých listin, zejména jediné emailové komunikace, aniž by ji hodnotil v kontextu ostatních provedených důkazů, především skutečného toku peněžních prostředků a absence jakékoli reálné podnikatelské činnosti žalobce. Hodnocení důkazů je proto neúplné a vnitřně rozporné. Nesprávně aplikoval § 421 občanského zákoníku, když sice formálně připustil vyvratitelnost domněnky podnikatele, avšak v praxi k vyvrácení domněnky nepřihlédl, a to ani při absenci faktického podnikání žalobce. Současně zcela opomenul profesionální povinnost žalované postupovat s odbornou péčí. Nepřípustně převzal závěry finančního arbitra o nepříslušnosti, aniž by sám provedl plnohodnotné právní posouzení postavení účastníků. Takový postup je v rozporu se zásadou nezávislosti soudního rozhodování. Žalobce navrhl, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně k dalšímu řízení.

15. Žalovaná ve vyjádření k odvolání uvedla, že žalobcem namítané nevyslyšení žádosti o soudní ochranu, čímž měl okresní soud porušit jeho právo na spravedlivý proces, je vágně formulovaná námitka, z níž není zřejmé, v čem konkrétně je nesprávnost rozhodnutí nebo postupu soudu spatřována, a proto se k ní ani nelze kvalifikovaně vyjádřit. Měl-li žalobce na mysli údajný formální výklad založený na uvedení IČO ve smlouvě a nereflektování skutečného využití finančních prostředků, pak k tomu uvedla následující. Okresní soud zdaleka nevyšel pouze z IČO uvedeného ve smlouvě. Z rozsudku se podává, že okresní soud vyšel jak z dalších smluvních pasáží (uvedení, že žalobce není plátcem DPH či že se jedná o nevázaný podnikatelský úvěr), poukázal na existenci podnikatelského plánu, žádost žalobce ze dne 8. 4. 2020 o odklad splátek z důvodu dopadů koronavirové pandemie na jeho podnikání apod. Námitka, že okresní soud vyšel pouze z IČO uvedeného ve smlouvě, je tak ve zjevném rozporu s vlastním odůvodněním rozsudku. To, jak žalobce vystupoval ve vztahu k jiným subjektům, je irelevantní. Každá fyzická osoba – podnikatel má dvě tváře – spotřebitelskou a podnikatelskou. To, jaký status jí přiznat, je třeba zkoumat v každém smluvním vztahu individuálně. Viz rozsudek ze dne 16. 3. 2021, sp. zn. 23 ICdo 56/2019, v němž Nejvyšší soud poukázal na četnou dosavadní rozhodovací praxi. Z ní se podává, že zákon „vymezuje spotřebitele jako osobu, která při uzavírání a plnění smlouvy nejedná v rámci své obchodní nebo jiné podnikatelské činnosti, tedy která jedná za účelem osobní potřeby ve smyslu spotřeby, neboli nečiní tak opakovaně a za úplatu. Pro odpověď na otázku, zda fyzická osoba uzavírající smlouvu s dodavatelem (§ 52 odst. 2 obč. zák.) je v postavení spotřebitele (§ 52 odst. 3 obč. zák.), je rozhodující především účel jednání takové osoby v konkrétním smluvním vztahu“. Na podnikatelském statusu žalobce tedy ničeho nemůže změnit ani to, jak následně s finančními prostředky poskytnutými na základě úvěrové smlouvy skutečně naložil, neboť v takovém případě

16. jde o jeho jednání vůči jiným subjektům než žalované. Finanční arbitr v předcházejícím řízení ve

17. svém usnesení ze dne 16. 4. 2024, č. j. XXX, pak doplnil, že „i kdyby navrhovatel peněžní prostředky ze smlouvy o úvěru skutečně použil výše uvedeným způsobem, nezměnilo by toto jeho jednání charakter závazku ze smlouvy o úvěru, protože tak mohl učinit v

18. rozporu se smlouvou o úvěru a bez vědomí Instituce.“ Pokud se tedy žalobce snad pokoušel žalovanou svým statusem podnikatele a podnikatelským účelem úvěru oklamat, je na místě chránit dobrou víru žalované i proto, že z obecné zásady poctivosti (§ 6 odst. 1 o. z.) plyne zákaz jednat v rozporu s přesvědčením druhé strany, která je v dobré víře. Tento zákaz obecně reflektuje i Nejvyšší soud, přičemž ochranu dobré víry podnikatele ohledně postavení druhé strany jako spotřebitele lze výslovně vysledovat např. v jeho usnesení ze dne 30. 8. 2013, sp. zn. 30 Cdo 1022/2013. Obdobně i autoři komentáře k zákonu o spotřebitelském úvěru dospívají k přesvědčení, že „[o]chrana spotřebitele nepřísluší ani tam, kde ji poskytovatel úvěru nemohl předpokládat – typicky tedy pokud spotřebitel deklaruje, že je podnikatelem v určitém oboru, a pořizuje věc, která k takovému podnikání slouží, nelze po protistraně požadovat, aby spekulovala, že věc bude použita k osobním

či rodinným, a tedy nepodnikatelským potřebám fyzické osoby.“ Poukázala např. na rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 7. 2021, 23 Cdo 3752/2019, uveřejněný pod č. 69/2022 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek. Shodně se pak podává i z rozhodovací praxe Finančního arbitra, který ve svém nálezu ze dne 3. 4. 2015, sp. zn. XXX dovodil, že „[p]ředpokladem uplatnění korigující funkce principu poctivosti je v daném případě to, že Instituce z chování navrhovatele nabyla přesvědčení o tom, že navrhovatel získané finanční prostředky chystá vložit do zamýšleného podnikání, přičemž toto své přesvědčení by Instituce měla nabýt po důkladném zvážení všech okolností doprovázejících jednání navrhovatele směřujícího k vytvoření takovéhoto přesvědčení. Takové přesvědčení by mohla Instituce nabýt v případě, že by navrhovatel Instituci předložil podklady, ze kterých by plynulo, že se rozhodl podnikat, tedy například vyplněné žádosti o vydání podnikatelského oprávnění nebo potvrzení o podání takové žádosti, určitě obchodní plán obsahující finanční aspekty budoucího podnikání atd.“

19. V další části odvolání žalobce opětovně navazuje na skutečný „charakter“ (účel) úvěru, když tvrdí, že „bylo doloženo, že úvěr byl použit ke splacení spotřebitelských úvěrů a exekuce z nich plynoucí, což má za následek, že smlouva měla být kvalifikována jako spotřebitelská.“ I kdyby uvedené doloženo bylo, neměnilo by to na skutečnosti, že žalobce vystupoval vůči žalované jako podnikatel, ničeho. Ačkoli se žalobce odkazuje na předložené „Potvrzení o příjmu“, nemohlo by ani takové potvrzení být relevantní, neboť právní úprava nikterak nebrání tomu, aby kterákoli osoba vykonávala podnikatelskou činnost a současně byla také v postavení zaměstnance. Skutečnost, jaké jiné příjmy žalobce měl, je tedy irelevantní. Ostatně v případě osob, které uzavírají smlouvu teprve s vidinou budoucího podnikání, by ani nebylo možné, aby v době uzavření smlouvy měly své podnikatelské příjmy. Že přitom i takové osoby je třeba považovat za podnikatele, dovodil Soudní dvůr již v rozsudku ze dne 3. 7. 1997 (Francesco Benincasa v Dentalkit Srl, Věc C-269/95). Uzavřel přitom, že „[s]pecifická ochrana, kterou mají tato ustanovení poskytovat, je v případě smluv uzavíraných za účelem obchodní nebo profesní činnosti, neopodstatněná, i když je tato činnost teprve plánována do budoucna, neboť skutečnost, že činnost má povahu budoucí činnosti, ji nijak nezbavuje jejího obchodního nebo profesního charakteru.“

20. Žalobce dále vyčítá prvoinstančnímu soudu, že „ignoroval relevantní důkazní materiály“, konkrétně pak potvrzení o příjmu, které žalovaná původně žádala avšak jako nedostačující tento nepřijala; že žalovaná nepožadovala žádné podnikatelské doklady (daňová přiznání, faktury, seznam dodavatelů, odběratelů, předmět činnosti apod.), že žalobce nebyl schopen ani oprávněn sestavit podnikatelský plán, protože nemá odborné znalosti ve stavebnictví – a že plán nevytvořila odborně způsobilá osoba; že úvěrová smlouva měla být s ohledem na přezajištění zástavou posouzena jako lichevní. Žalovaná k tomu měla předně za to, že jde zčásti o tvrzení, ke kterým navrhovatel nenavrhl v prvoinstančním řízení příslušné důkazy, a zčásti o nová skutková tvrzení (tzv. novoty), které žalovaný před prvoinstančním soudem ani netvrdil. K irelevanci dalších příjmů žalobce se již žalovaná vyjádřila. Předmět činnosti žalobce byl znám z živnostenského rejstříku. K vyžádání daňového přiznání, faktur, seznamu dodavatelů či odběratelů nebyl důvod mj. proto, že žalobce prezentoval žalované svůj nový podnikatelský záměr. Žalobce zaměňuje odbornost ve stavebnictví se schopností podnikat v tomto oboru. Zdaleka ne každý podnikatel ve stavebnictví musí být řemeslník a nikoli každý řemeslník může být podnikatelem. Nad pochybností Žalobce o věrohodnosti podnikatelského plánu coby důkazu se může žalovaná nanejvýš pozastavit. Žalobce totiž v řízení netvrdil, že by podnikatelský záměr nepředložil, že by nebyl jeho autorem ani že by např. předložený podnikatelský plán byl nesprávného znění. Ve vztahu k „přezajištění“ odkazuje žalovaná na rozsudek ze dne 16. 4. 2009, sp. zn. 21 Cdo 1425/2008, v němž Nejvyšší soud konstatoval, že „skutečnost, že zastavená věc má jinou (větší nebo menší) hodnotu, než je hodnota zástavou zajišťované pohledávky, sama o sobě nemůže způsobit neplatnost zástavní smlouvy.“

21. Žalobce odkazuje na některá soudní rozhodnutí a cituje závěry, které se z nich mají podávat. Dle žalované právní závěry v nich uvedené, přičemž některé rozhodnutí nedohledala, nemohou na

výsledném posouzení věci okresním soudem ničeho změnit. Navrhla potvrzení věcně správného rozsudku okresního soudu.

22. Krajský soud z podnětu včas podaného a přípustného odvolání žalobce přezkoumal napadený rozsudek (§ 212, § 212a odst. 1 o.s.ř.). Odvolání žalobce shledal opodstatněným jen pokud směřovalo proti výroku II. a do závislého nákladového výroku III., a to z dále uvedených důvodů.

23. Krajský soud shledává věcně správným rozsudek okresního soudu v části, v níž zamítl žalobu na určení neplatnosti označené smlouvy o úvěru. Sdílí závěr okresního soudu, že žalovaný nemůže mít na požadovaném určení naléhavý právní zájem, který je základním předpokladem pro vyhovění žalobě na určení dle § 80 o.s.ř., jestliže lze otázku neplatnosti konkrétní smlouvy řešit jako předběžnou v žalobě na plnění. Úspěšná totiž zpravidla nemůže být žaloba, kterou se žalobce domáhá určení neplatnosti určitého právního jednání, neboť otázka neplatnosti právního jednání má povahu otázky předběžné ve vztahu k existenci právního poměru nebo práva, a nemůže (objektivně vzato) řešit celý obsah nebo dosah sporného právního poměru nebo práva.

24. Pokud jde o žalobu na plnění, pak v této části považuje krajský soud rozhodnutí okresního soudu toliko za předčasné. Okresní soud dle přesvědčení krajského soudu náležitě nezkoumal podmínky řízení, k nimž se řadí také náležitá žaloba.

25. K náležitostem žaloby patří (§ 79 odst. 1 o.s.ř.) vedle obecných náležitostí (§ 42 odst. 4 o.s.ř.) vylíčení rozhodujících skutečností, označení důkazů, jichž se navrhovatel dovolává, a musí z něj být patrno, čeho se navrhovatel domáhá. Uvedené souvisí se základními povinnostmi účastníka tvrdit rozhodné skutečnosti (§ 101 odst. 1 písm. a/o.s.ř.) a povinností důkazní (§ 101 odst. 1 písm. b/o.s.ř. ve spojení s § 120 odst. 1 o.s.ř.). Neplní-li účastník tyto povinnosti, je nutno použít ust. § 43 o.s.ř., které je jedním z procesních instrumentů, jehož důsledným využitím lze účastníka donutit, aby své základní povinnosti splnil a současně tak soud plní svou poučovací povinnost o procesních právech a povinnostech účastníka ve smyslu ust. § 5 o.s.ř. Poučovací povinnost v tomto smyslu je pak vtělena do ust. § 43 o.s.ř. Postupem podle § 43 o.s.ř. se odstraňují základní vady podání, mezi ně patří zejména vylíčení základních skutečností a označení důkazů na jejich podporu a rovněž údaj o tom čeho se navrhovatel domáhá (žalobní petit). Žalobní petit musí vycházet z vylíčených skutečností, aby bylo lze žalobnímu petitu vyhovět a převzít ho do výroku soudního rozhodnutí. Pokud se žádá peněžité plnění, musí být z vylíčení rozhodujících skutečností (vylíčení skutku) jednoznačně určitelné, jak navrhovatel k výši svého požadavku dospěl, k čemuž musí navrhnout či předložit důkazy. Je nutno poznamenat, že čím důslednější je soud při odstraňování vad návrhu, tím méně nastane potřeba účastníky poučit podle ustanovení § 118a o.s.ř. Zatímco podle ustanovení § 43 o.s.ř. se odstraňují základní vady podání, mezi něž patří i vylíčení rozhodujících skutečností a označení důkazů na jejich podporu, postupem podle § 118a odst. 1 se vyplňují mezery v tvrzeních a podle třetího odstavce soud avizuje účastníkovi, že neunáší důkazní břemeno a hrozí, že z tohoto důvodu prohraje spor.

26. Jak již bylo řečeno, ust. § 43 o.s.ř úzce souvisí s poučovací povinností soudu (§ 5 o.s.ř.) a také se zásadou předvídatelnosti rozhodnutí (viz § 6 o.s.ř.). Soud je totiž povinen adresně, konkrétně a způsobem odpovídajícím právnímu vědomí účastníka signalizovat mu, že jeho podání trpí vadami, a dát mu i návod, jakým způsobem je má odstranit, chce-li, aby se jím soud zabýval s odpovídajícímu procesními a hmotněprávními důsledky.

27. V návrhu navrhovatel nejprve řádně označí účastníky a poté vylíčí rozhodné skutečnosti. Vylíčení rozhodujících skutečností je samotný základ návrhu; jde o tvrzení, z nichž vyplývá oprávněnost uplatněného nároku. Zde má navrhovatel povinnost srozumitelně a přehledně popsat okolnosti, které vedly k podání návrhu, tedy popsat skutkový děj (skutková tvrzení). Přitom je třeba dbát na logickou provázanost tvrzení, která by měla být jednoznačná a konkrétní, aby nemohlo dojít k záměně se skutkem jiným, a měla by se přitom týkat jen okolností, jež mohou mít pro rozhodnutí soudu význam. Podle usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 21 Cdo 370/2002: "Rozhodujícími

skutečnostmi se ve smyslu ustanovení § 79 odst. 1 věty druhé o. s. ř. rozumí údaje, které jsou zcela nutné k tomu, aby bylo jasné, o čem a na jakém podkladě má soud rozhodnout." S vylíčením rozhodujících skutečností a splněním povinnosti tvrzení je úzce spojeno označení důkazů, což souvisí s ustanoveními § 101 odst. 1 písm. b) a § 120 o.s.ř., v nichž je zakotvena důkazní povinnost, která patří ke klíčovým procesním povinnostem účastníka. Chce-li uspět, musí ke každému svému tvrzení navrhnout důkazy, kterými je prokáže. Nejde o to, aby účastník soud zahrnul nepřehledným seznamem důkazů, jimiž hodlá tvrzení prokázat. Musí jednoznačně uvést, o jaký důkazní návrh se opírá to či ono jeho dílčí tvrzení (dílčí skutek). Návrh by měl obsahovat stručná a jasná tvrzení a k nim jednoznačně přiřazené důkazní návrhy, které je podporují. Z usnesení Městského soudu v Praze čj. 55 Co 360/2002-20 pak vyplývá, že "náležitost žaloby spočívající ve vylíčení rozhodných skutečností nelze splnit pouhým odkazem na listiny, které jsou přílohou žaloby," přestože výjimečně tento postup soudní praxe připouští.

28. Soud tak je povinen vyjasnit, zda žalobce vylíčil rozhodující skutečnosti dostatečně přesně, srozumitelně a úplně, aby bylo zřejmé, jaký skutkový základ je předmětem sporu. Chybějící, nekonkrétní či nesrozumitelná tvrzení brání řádnému projednání věci. Teprve jsou-li tyto náležitosti splněny, je na soudu, aby zhodnotil, zda ze žaloby jednoznačně vyplývá, čeho se žalobce domáhá, zda obsahuje srozumitelný a určitý žalobní petit, který je základem výroku rozhodnutí. Soud proto také musí posoudit logickou souvislost mezi vylíčenými skutečnostmi a žalobním petitem, který má vycházet pouze a právě z nich. Pokud žaloba trpí těmito nedostatky, nemůže soud věc projednat a postupuje podle ustanovení § 43 odst. 1, 2. o.s.ř. Neodstraní-li žalobce vytýkané vady, soudu (a typicky ve sporném řízení) nezbude než žalobu odmítnout. Tomu však musí předcházet srozumitelné poučení soudu, jak mohou být tyto odstranitelné vady řízení zhojeny.

29. Soudní praxe dospěla k závěru, že neoznačí-li žalobce v žalobě důkazy, nejde sice o vadu žaloby, která by bránila pokračování v řízení - jde však téměř jistě o krok vedoucí k neúspěchu ve věci. Nedostatky v podobě absentujících důkazních návrhů může navrhovatel odstranit i v dalším průběhu řízení (je však limitován zákonnou koncentrací) a soud musí dle § 118a odst. 3 navrhovatele poučit. Pokud žalobce nesplní důkazní povinnost, neunese důkazní břemeno a jeho návrh soud po poučení podle § 118a odst. 3 zamítne.

30. Na druhou stranu je odpovědností soudu, aby účastníka vhodným poučením (§ 118a odst. 1) donutil k tomu, aby své důkazní návrhy směřoval ke konkrétním tvrzením. Zanedbá-li soud tento procesní postup, může to mít důsledek v podobě souhrnných zjištění v písemném vyhotovení rozsudku, která představují dokonce ústavněprávní deficit (viz např. nález Ústavního soudu ze dne 22.5.2002, sp. zn. I. ÚS 336/2000). Proto jedním ze základních předpokladů pro zákonem předvídaný průběh soudního řízení je jednoznačné vyjasnění co čím konkrétně bude prokazováno, a to v prvé řadě uvedením již v návrhu na zahájení řízení (žalobě).

31. Žaloba je institut práva procesního, a proto v ní nemusí být uvedena hmotně právní kvalifikace ani opisy různých zákonných ustanovení.

32. Žaloba doručená okresnímu soudu neobsahuje náležitosti řádného podání, jak ohledně vylíčení rozhodujících skutečností a k nim konkrétně navržených či předložených důkazů, tak i ohledně náležitého petitu. Žalobce totiž jasně a srozumitelně a v logickém pořadí nepopsal skutečnosti, které předcházely sjednání úvěru se žalovanou (okolnosti zřízení živnostenského oprávnění v roce 2010 a vzniku jeho předchozího zadlužení), stejným způsobem i průběh jednání se žalovanou, který předcházel uzavření úvěrové smlouvy (vysvětlit s kým konkrétně jednal, co požadoval, co bylo ze strany poskytovatele úvěru vyžadováno, popsat jednání s údajným zprostředkovatelem úvěru FAHD s.r.o. a proč část poskytnutých prostředků měl obdržet právě FAHD s.r.o. , proč měla být poskytnuta provize žalované za sjednání úvěru (co obnášela, jak byla vysvětlována) a vyplacena žalobci v hotovosti a jaký byl její další osud, popsat co bylo k poskytnutí protředků ze strany poskytovatele úvěru požadováno (jaké údaje byly žádány k doložení, kdo vyžadoval tzv. podnikatelský plán a proč a kdo jej vypracoval a co obsahoval), co bylo známo žalované o tíživé

Shodu s prvopisem potvrzuje Ing. Šárka Rokytová.

ekonomické situaci žalobce, a jak dospěl k částce požadované v petitu žaloby. Především skutkové vylíčení k peněžitému nároku (jaké částky žalované skutečně zaplatil a z čeho sestávaly) včetně důkazů k doložení těchto tvrzení, a jaké plnění od žalované skutečně obdržel (včetně návrhu důkazů k doložení této skutečnosti), je zjevně nedostatečné. Nedostatečné je vylíčení i ohledně těch částek, které měly tvořit rámec sjednaného úvěru a byly vyplaceny třetím osobám, přičemž např. otázka plateb na provize třetím osobám může být pro posouzení věci významná. Ke každému konkrétnímu tvrzení nebyl přiřazen či doložen konkrétní důkazní návrh.

33. Žalobce se v zásadě v žalobě soustředil na tvrzení (vlastně z tohoto závěru vycházel), že nevystupoval při sjednání úvěru se žalovanou jako podnikatel a ani v rámci podnikatelské činnosti, což doprovázel spíše právními závěry s poukazy na tam uváděnou judikaturu, z čehož dovozoval své přesvědčení o neplatnosti sjednané smlouvy s ohledem na neprověření své úvěruschopnosti.

34. Okresní žalobce nevedl k doplnění žaloby ve smyslu ust. § 43 odst. 1 o.s.ř., aby byly nedostatky žaloby odstraněny, přičemž jeho poučení dle § 118a o.s.ř., aby žalobce doplnil tvrzení a navrhl důkazy k tomu, že žalovaná věděla, že žalobce neměl v úmyslu poskytnutý úvěr využít na podnikatelskou činnost, je poučením, které soud poskytuje v jiné fázi řízení a nehojí vady žaloby. Okresní soud tak rozhodoval věcně o vadné žalobě, což představuje vadu řízení, která vede ke zrušení rozsudku okresního soudu v části o žalobě na plnění a v závislém nákladovém výroku.

35. Otázka projednatelnosti žaloby se řadí k podmínkám řízení, jde o odstranitelný nedostatek podmínky řízení. Postup soudu v tomto směru upravuje především § 43 o.s.ř. Uvedený nedostatek žaloby nelze překlenout poučením účastníka ve smyslu ust. § 118a o.s.ř.

36. Krajský soud navíc považuje skutkové a právní závěry okresního soudu vyslovené v odůvodnění rozsudku za předčasné. Pokud okresní soud odkazuje na závěry rozhodnutí finančního arbitra z 16.4.2024 o zastavení řízení a na jeho navazující rozhodnutí o zamítnutí námitek žalobce z 25.6.2024, tato rozhodnutí nejsou rozhodnutím ve věci samé a nejsou pro dané soudní řízení závazná. Pokud se k souladnému hodnocení postavení žalobce jako podnikatele okresní soud s těmito rozhodnutími ztotožnil, jak je zjevné z porovnání odůvodnění obou rozhodnutí, krajský soud považuje tento přístup za spíše povrchní. Okresní soud poukazuje ve svých závěrech na „podnikatelský“ plán, k jehož předložení však žalobce či žalovaného nevedl a jehož obsah nezná. Zcela pomíjí skutečnost, že úvěr měl být sjednán i na pokrytí závazku žalobce z dříve sjednaného spotřebitelského úvěru s jinou osobou, na pokrytí exekučně vymáhaného dluhu, na úhradu zprostředkovateli úvěru FAHD s.r.o. a (další) provizi za sjednání úvěru i pro žalovaného 108.900 Kč, jež jako poplatek plyne i z textu smlouvy o úvěru. Okresní soud sice měl provést dle protokolu o jednání důkaz smlouvou o úvěru z 31.1.2020, avšak skutkové zjištění, jak se podává z odůvodnění rozsudku okresního soudu, nezahrnuje celý obsah smlouvy. Okresní soud tedy ani provedené důkazy náležitě nehodnotil ve vzájemné souvislosti s jinými důkazy. Přitom je zjevné, že do teze o podnikatelském úvěru, z něhož mají být kryty předchozí zřejmě spotřebitelské závazky žalobce, uvedené nezapadá. Co okresní soud zjistil z „předsmluvní“ korespondence např. na č.l. 21 spisu, se z odůvodnění nepodává. Je pak otázkou, co vlastně bylo předmětem „zprostředkovatelské“ činnosti FAHD s.r.o. a jakou činnost za 109 800 Kč obstarávala žalovaná. Přitom z úřední činnosti je odvolacímu soudu známo, že za společnosti poskytující úvěr, jednají zprostředkovatelé, kteří, aby obešli povinnosti poskytovatelů spotřebitelského úvěru, sami nabízí jako průchodnou možnost úvěr podnikatelský, přičemž podnikatelský plán za zájemce o úvěr sami leckdy vypracovávají či podle jejich návodu je vypracován žadatelem. Podnikatelský plán, který obsahuje pokrytí spotřebitelských závazků, se pak jeví jako obcházení spotřebitelského zákonodárství. Je pak otázkou, jaká částka z tvrzeného podnikatelského úvěru, se měla týkat a jakého podnikání žalobce. Žalobce pak ve svých kusých tvrzeních uvádí zcela jiný úmysl při uzavření smlouvy o úvěru, než jaký zastává žalovaná. Okresní soud sice uvádí, že občanský zákoník netoleruje obcházení ochrany spotřebitele fiktivním vystupováním úvěrovaného jako podnikatele, avšak sám tomu potřebnou pozornost nevěnuje.

Shodu s prvopisem potvrzuje Ing. Šárka Rokytová.

37. Krajský soud proto rozsudek v části o peněžitém plnění a závislém nákladovém výroku zrušil a věc vrátil v tomto rozsahu okresnímu soudu k dalšímu řízení (§ 219a odst. 1 písm. a), § 221 odst. 1 písm. a) o.s.ř.).

38. Okresní soud v dalším řízení se postará nejprve o odstranění vad žaloby, jak bylo výše uvedeno, především co do úplných a srozumitelných skutkových tvrzení na sebe logicky navazujících a co do k nim označených důkazů (aby bylo zřejmé který důkaz má prokázat to které tvrzení), o čemž žalobce ve smyslu ust. § 43 o.s.ř. náležitě (a nikoliv formalisticky) poučí.

39. Po odstranění vad žaloby provede dokazování k relevantním tvrzením, důkazy vyhodnotí způsobem předvídaným v ust. § 132 o.s.ř., podle průběhu řízení zváží potřebnost dalšího poučení dle § 118a o.s.ř. s náležitým poučením v rámci předvídatelnosti rozhodnutí. Při skutkovém i právním posouzení musí zvážit konkrétní okolnosti případu (např. zváží okolnosti předchozího zadlužení žalobce a okolnosti zápisu do živnostenského rejstříku), zda skutečně mohlo jít o úvěr sjednaný mezi podnikateli (i v celém rozsahu poskytnutého plnění), jestliže úvěr měl sloužit jen k překlenutí dluhů osoby, která nikdy údajně nepodnikala, a zda nešlo o obcházení spotřebitelského zákonodárství (vyžadující zkoumání úvěruschopnosti). Přitom, jak je známo krajskému soudu z jeho činnosti, nejsou ojedinělé cílené útoky poskytovatelů na osoby, kteří na úvěr od banky nedosáhnou, a jejich krytí fiktivním vystupováním úvěrovaného jako podnikatele.

40. Příkladem náležitého posouzení věci může být případ, projednávaný pod sp. zn. 18 Co 270/2025 krajského soudu. V tomto případě byla posuzována smlouva, která měla být mezi účastníky uzavřena dne 11. 3. 2023, a na základě které měly být úvěrované jako podnikateli poskytnuty peněžní prostředky ve výši 745 000 Kč, a to tak, že částka 45 000 Kč měla být vyplacena v hotovosti při podpisu smlouvy, částka 240 000 Kč byla určena k uspokojení pohledávky ze smlouvy uzavřené mezi týmiž účastníky dne 1. 2. 2023, částka 60 000 Kč měla být vyplacena na uvedený bankovní účet jako provize zprostředkovateli a částka 400 000 Kč měla být vyplacena na uvedený bankovní účet úvěrované. Ta je ve smlouvě označena identifikačním číslem podnikatele a je deklarováno, že se úvěr sjednává jako podnikatelský. Bez dalšího prověřování se taková smlouva o úvěru jeví jako smlouva podnikatelská, uzavřená mezi dvěma podnikateli za účelem hrazení podnikatelských závazků. Úvěrovaná však namítala, že smlouva nebyla uzavřena za podnikatelským účelem, že jednala jako spotřebitel. Úvěrující uváděl, že při sjednávání úvěru aktivně vyžaduje listiny o podnikání. V řízení byl předložen podnikatelský záměr, který měl být podkladem pro uzavřenou smlouvu. Nicméně takový podnikatelský záměr není způsobilým důkazem o tom, že úvěrovaná skutečně jednala jako podnikatel, respektive za účelem zřízení podnikání a hrazení nákladů souvisejících s podnikáním. Tento záměr byl zpracován věrohodně a na první pohled se zdá být skutečným úmyslem úvěrované. Neobstojí však při bližším přezkoumání a při porovnání se skutečně uzavřenou smlouvou. Předmětem mezi účastníky uzavřené smlouvy bylo poskytnutí peněžních prostředků ve výši 745 000 Kč, stejně tak je podnikatelský záměr koncipován na odhadované výdaje v prvním roce ve výši 764 000 Kč. Avšak úvěrované mělo být na základě uzavřené smlouvy skutečně vyplaceno pouze 445 000 Kč, když část poskytovaných peněžních prostředků byla určena na úhradu jiného dluhu a část jako provize. Už jen z toho je zřejmé, že podnikatelský záměr je toliko účelovým podkladem, když se tyto částky po bližším přezkoumání o značnou část míjí. V záměru deklarovaný „vklad z úvěru“ rozhodně nemohl být onou vyčíslenou částkou 700 000 Kč. Úvěrujícímu muselo být zřejmé, že podnikatelský záměr není skutečným podkladem pro uzavření smlouvy, také z toho důvodu, že pouhý měsíc před uzavřením smlouvy ze dne 11. 3. 2023 uzavřel s úvěrovanou jinou smlouvu, tedy s ní (eventuálně s jejím zprostředkovatelem) byl v kontaktu již delší dobu. Při bližším ohledání vyvstává také další otázka, a to z čeho konkrétně měly být generovány předpokládané zisky v poněkud vysoké odhadované výši 850 000 Kč za první rok, a to opět ve spojitosti s uzavřenou smlouvou, dle které měla být za rok od uzavření smlouvy (jako dvanáctá splátka) uhrazena částka 745 000 Kč (kterou by úvěrovaná ze svých zaměstnaneckých příjmů, které v záměru byly vyčísleny, nebyla schopna splatit).Totožný podnikatelský záměr měl být podkladem také v jiné úvěrové věci stejných účastníků. Tedy již měsíc

Shodu s prvopisem potvrzuje Ing. Šárka Rokytová.

před uzavřením smlouvy účastníci uzavřeli jinou úvěrovou smlouvu, a již po měsíci bylo zřejmé, že ani tyto nižší částky povinná není schopna plnit, a zcela evidentně peněžní prostředky využívá jiným způsobem než na zahájení svého podnikání. Protože soud uzavřel, že úvěrovaná skutečně nejednala jako podnikatel, když shora uvedený podnikatelský záměr je pouze zastírajícím podkladem, soud dále posoudil, zda to, že smlouva byla uzavřena jako podnikatelská, lze připisovat k tíži úvěrovaného či úvěrujícího. Ochrana spotřebiteli nepřísluší tam, kde ji poskytovatel úvěru nemohl předpokládat, což by v tomto případě mohlo přicházet v úvahu, pokud by to byla úvěrovaná, kdo úvěrujícího uvedl v omyl ohledně toho, zda skutečně jedná jako podnikatel. Úvěrující, jednal se zprostředkovatelem XXX, který zprostředkovává úvěry pro dlužníky, a spokojil se s podklady poskytnutými tímto zprostředkovatelem a s fakty prezentovanými zprostředkovatelem úvěru. Úvěrující vystupoval v právním jednání s úvěrovanou jako podnikatel (minimálně z toho titulu, že je osobou zapsanou v obchodním rejstříku, ust. § 421 odst. 1 o. z.) a jako podnikatel měl jednat s odbornou péčí (ust. § 5 odst. 1 o.z.). A naopak, i kdyby úvěrovaná skutečně byla podnikatelem, jistě by byla slabší stranou ve smyslu ust. § 433 o.z. a náležela by jí ochrana už jen z tohoto titulu. Proto úvěrující měl být bdělý svých práv a okolnosti poskytnutí úvěru si pečlivěji prověřit, než toliko spoléhat na neomezeně flexibilní podnikatelský záměr, eventuálně podklady poskytnuté zprostředkovatelem. Navíc smlouva o zprostředkování byla uzavřena toliko s úvěrovanou, nikoliv s úvěrujícím, jak opakovaně uváděl, tedy měl být bdělý už z toho titulu, že zprostředkovatel měl vystupovat ve prospěch úvěrované (tedy nikoliv v tom smyslu, že zprostředkovatel spolehlivě obstará záležitosti oprávněného). To vše tím spíše, bylo-li živnostenské oprávnění úvěrované zřízeno v nedávné době pár měsíců před uzavíráním smlouvy. Soud proto uzavřel, že úvěrující zneužil svého silnějšího postavení, a jeho právnímu jednání nelze přiznat ochranu. Úvěrovaná byla při uzavírání smlouvy o úvěru v postavení spotřebitele a skutečnost, že jí nebyla poskytnuta ochrana předvídaná zákonem o spotřebitelském úvěru lze připisovat k tíži úvěrujícího, který je silnější stranou právního jednání, úvěry poskytuje opakovaně, má proto přísněji střežit svých práv. Soud tedy uzavřel, že úvěrované nebyla při uzavírání smlouvy poskytnuta ochrana jako spotřebiteli ve smyslu ust. § 1810 a násl. o. z. a zákona o spotřebitelském úvěru, a proto lze smlouvu o úvěru hodnotit jako absolutně neplatné právní jednání dle ust. § 588 o. z. pro rozpor s dobrými mravy a rozpor se zákonem (ustanoveními na ochranu spotřebitele).

41. Okresní soud se proto bude při věcném projednání zabývat všemi relevantními skutečnostmi (jak plyne i z výše zmíněného jiného případu), jež mohou objasnit, zda i v posuzované věci šlo o vztah ze smlouvy mezi dvěma podnikateli (zcela či zčásti) nebo zda žalobci svědčí právní ochrana zákona na ochranu spotřebitele. Povede v patrnosti, že § 421 odst. 2 o.z. zavádí toliko vyvratitelnou domněnku. To znamená, že rozhodující pro posouzení, zda je někdo podnikatelem, je ustanovení § 420 odst. 1 o.z., tedy to, zda daná osoba skutečně vykonává podnikatelskou činnost, nikoli to, zda k tomu má potřebné oprávnění. V posuzovaném případě pak bude především záhodno posoudit, zda uzavření jakékoli smlouvy žalobce s osobou, která je jí ochotna poskytnout na jejím základě finanční prostředky, nebylo jen prostředkem či cestou z dluhové pasti, přičemž žalobce tyto prostředky nemínil použít na „rozjezd“ své podnikatelské činnosti, kterou dle svého dosud kusého tvrzení ani nehodlal provozovat (nikdy ji fakticky neprovozoval ačkoli živnostenské oprávnění získal již v roce 2010), nebo zda obstojí argumentace žalované, již rozvedla např. v podaném odvolání. Okresní soud se neopomene vypořádat též s argumentací žalobce, v níž odkazuje na judikatorní závěry, především pak Nejvyššího soudu či Ústavního soudu, přičemž takové odkazy se podávají i z obsahu odvolání. Pokud některé navržené důkazy neprovede, je jeho povinností v odůvodnění rozhodnutí uvést, co ho k takovému postupu vedlo. Celkově bude okresní soud dbát, aby odůvodnění jeho rozhodnutí odpovídalo ust. § 157 odst. 2 o.s.ř.

42. V novém rozhodnutí okresní soud rozhodne i o nákladech tohoto odvolacího řízení.

Poučení:

Shodu s prvopisem potvrzuje Ing. Šárka Rokytová.

Proti tomuto rozsudku není odvolání přípustné. Jen proti výroku I. rozsudku lze podat dovolání do dvou měsíců od jeho doručení u Okresního soudu v Pardubicích, a to jen z důvodů uvedených v § 237 o.s.ř.

Pardubice 12. ledna 2026

Mgr. Miloš Zdražil v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Ing. Šárka Rokytová.